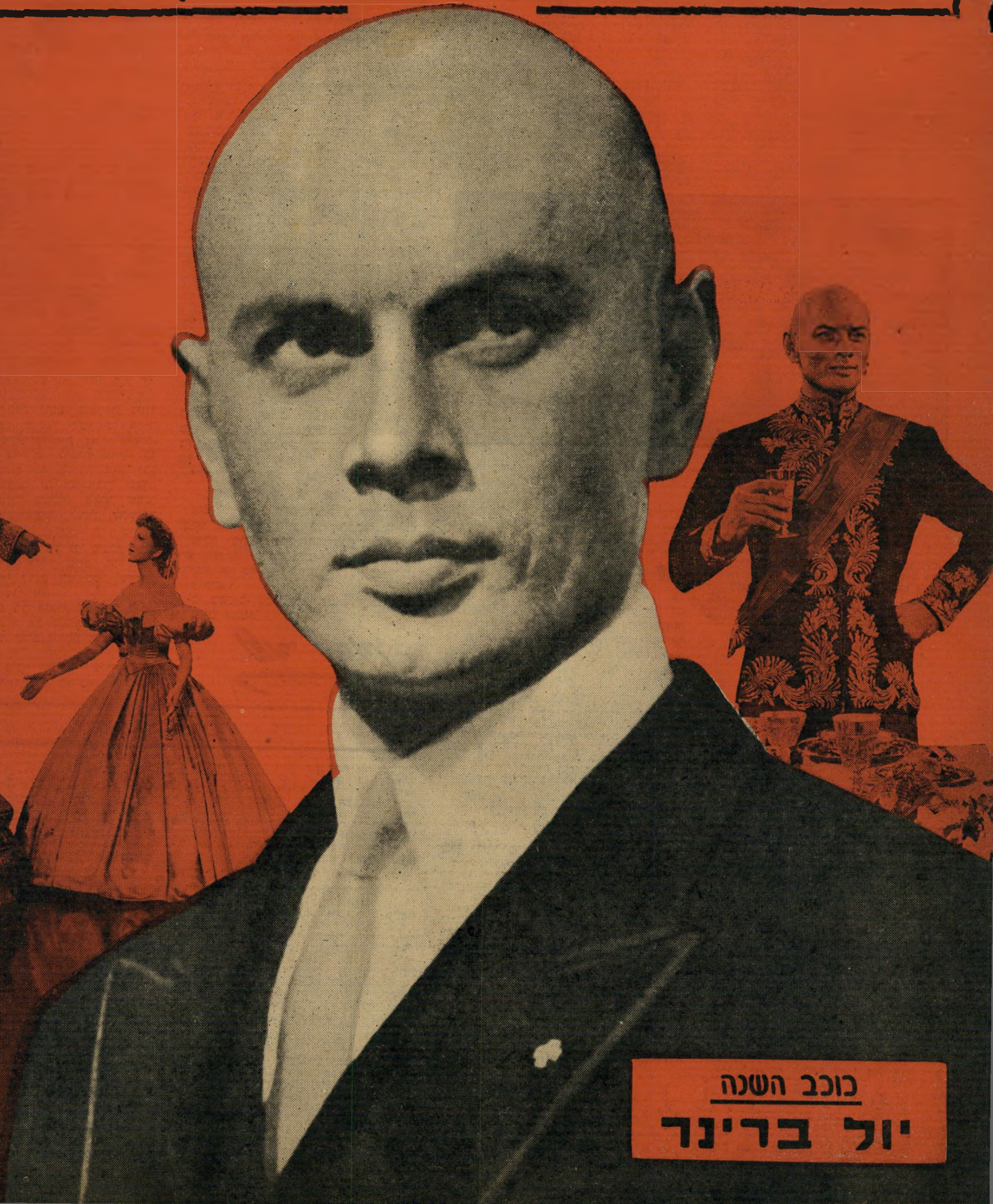

העולם הזה

המדע מחכנו לפלישה שתבוא אחרי
היידה הדרוסי

כוכב השנה
יול בדינר

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל אביב, 1919 26785.
ת. ד. 186. טען למבוקים: עולמוֹרֵט.
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
פרוט משחם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
החפצה: דוד טופל ובניו, תל אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

העורך הראשי:

אורי אבנרי

ראש המערכת:

שלום כהן

עורך משנה:

דוב איתן

עורך כיתוב:

טילכי קשת

כתב בכיר:

אלי תבור

חברי המערכת:

פנשה כרדיון, שיעי גלור, לילי גלילי, רורי הורוביץ, רותי ורדי אברהם חסדון, אבסר סאובר, אלכס סרס, אביבה ססו, עמוס סינג, שלמה קרו.

ביותר במדינה

עיינים אבל למרות הכל זה לא יפה לקרוא למחוררעבודה כלב. מפני שכלב נאמן לאהונו וצבי כהן לא היה נאמן למזכיר לשכת העי בודה ודרש עבודה בלי נימוס. אני מבקש מכם להדפיס מכתב זה במדור של לילי גלילי ולתת לי פרס של עשר ל"ו רות ואת הפרס לתת למזכיר מר ברקוביץ/ כדי שיהיה לו כסף לשלם את הקנס אם לקחו מחוסרעבודה לביהחולקים זה בכלל לא נורא; הם כבר רגילים לזה. אבל המזכיר בטח לא רגיל לביהחולקים. המזכיר לעזור לו להמשיך בטיפול המתאים במחוסרעבודה.

א.ג. ראשון לציון
כלב זה שתורם כסף למטרה כזו.

עתונרה

כנראה שכדורגל ועתונות ירדו כרוכים יחדיו לארץ. פוטם אינני מכין כיצד אתם מצליחים להפוך כדורגלים לעתונאים — ועוד לעתונאים טובים. רשימותיו של נת רזניק על מסעו עם הצועל פתחתקוה היו כתבות מרתקות. אחרי ששיע גלור, יוסלה מרימני ביץ, הודרוב וספילר גילו את כשרונותיהם הם ככתבה באמצעות עתונכם. הייתי מציע שתנסו לתת שאנס לשאר כדורגלני ישראל. שמעון וייס, תל אביב

אינכם יודעים לאיזה טרנדיות משפחתיות אתם נורמים. שלא במתכוון, כנראה. בעתוני כם, בכתבה על חתיכות המכביה (העולם הזה 1042), פירסמתם את תמונתה של נירה שורזט בבגד ים נמרי, כשהומיעה בתחרות לכחורת מלכתהמכביה. אולי אין זה ידוע לכם, אולם נירה היא חברתו של ג'רי חלדי, כדורגלן הפועל פתחתקוה, שהתרגו נורא כשראה את התמונה. אחריו זה (העולם הזה 1044), פירסמתם את תמונתו של ג'רי מחור בק עם נערה ביאפא. להבא, הוחרו קצת כי תמונות שאתם מרפסים, אהרת תהיו אחרי אים לתוצאות.

אריה ג. פתחתקוה
עם כל האחריות, הרי תמונה קצת יותר

ג'רי חלדי זור הפרחים בקוריאה

זהירה של חלדי בשעת קבלת פנים בקוריאה (ראה תמונה).

תלונות בחלון הראוה

בתגובה על דבריו של משה ליטבק, ראש קבוצת מכבי רהובות, המסרבת לחופיע בכבי חו, שהתפרסמו בעתונכם (העולם הזה 1040), הרי השיר הבא:

היה היתה כבועה שהכויבה
לשחק מעולם לא הוטיבה,
כשהיא עשתה קרקס
על הכרתה זעקה חמס.
המבחו לה לא הם
והזעקה את ר"ד לאם
התקשמה בנצות קטרניה
ותלונותיה הוצנו בוטרינה.
משה כהן, ירושלים

פצועה בעפולה

ערב ראש השנה, בעברי בוואדי ערה, הנעתי למקום בו אירעה שעה קלה לפניכן תאונה. אוטובוס דרס ילדה ערביה, שהיתה רכובה על המור. איש לא היה מוכן ל"ה העבריה לביהחולקים. לשמתי את הילדה בניפ של והובלתי אותה לעפולה. בדרך הקיאה ללא הרף, והראתה את כל הסמינים של ועזועימתי קשה. יתכן מאד שהיו לה פגיעות פנימיות נוספות, כי האדם נול מ' כחריה ומיה.

כהניעי למשטרת עפולה, ביקשתי למסור את הילדה לטורנים, לשם העברתה לבית החולים, אולם הללו ביקשוני לעשות זאת בעצמי. ויש לנו רק מכונית אחת, והיא נסעה למקום אחר" אמרו.
הנעתי לשערי ביהחולקים של קופת החולים בעפולה, אך שם סיורבו לתת לי להיכנס במכונית. היה רדוש למעלה מרבע שעה כדי להעביר את הילדה המסכנת ו' הפגרת הללונקה ולהכניסה פנימה. רופא שנקרא לחרר העונההראשונה הביע בקול רם את אירצונו מן ההפרעה.
אותו רופא לא יכול היה לדעת מה מצב הילדה ואם הישלנות הכללית במקום לא היתה עולה לגרום לקיפוח חיי אדם.
א.ג. תל אביב

כעשן תכלה

עיריית חיפה חוקקה לפני זמן קצר חוק עור, האוסר עישון במקומות ציבוריים ו' ממיל קנס של 100 ל"ו על העברייני. צד לי כי לא נראים כל מינים לביצוע החוק, של בין העבריינים נמצאים אפילו הנני אוטובוס וסרניו בתיחולקונו, המעשנים בשעת מילוי תפקידם. האם אין לעיריית חיפה אפשרות לפקח על אבוצי החוק? אבוצי ששייך חיפה

אל מבפנים. אני כבוד שאפשר להכניס לי לקסיקון מושג הדיש: גיים שביעיי.
יחואל שחר, תל אביב

עליכם לשנות את שיטת הכתיבה שלכם על אנשי השנה. במקום לערוך מסדר של שמות, מוטב שתציינו את שם האיש שכתב, תם, מדוע בחרתם אותו ותוסיפו לכך כתבה מעניינת על האיש עצמו.
רות סבירסקי, חיפה

חיידק הפספרות

מסקנות הרפורמה שלכם, הייתי מספר קולנוע" (העולם הזה 1043) הן די מוזרות. אתם מודים שהפספרות בקולנוע, כמו במוז, באה מכיוון גדול לעומת היצע קמו. הפתי רון היסודי הוא הקמת בתי קולנוע חדשים. קופות המכירה המוקדמות ומשרדי הכרטיס סים ממלאים תפקיד חשוב וחיוני. במקום שפספר בעל נוף ורווח לירה על כרטיס, מוטב שהמשרד ירווח 100 פרומות. על כל פנים, מאז קיימים משרדים אלה, התחלתי ללכת לקולנוע — אם כי אינני יודע מה הרווחתי מזה.

צדוק זילבר, רמתגן

אינני יבע רצון משרותי הקולנוע בחיפה, אולם מדוע קיימת בעיית פספרות הכרטיסים רק בתל אביב, ולא בחיפה ובידולשלים? מדוע קופאי חיפה יותר אדיבים? בתל אביב קיי סים באופן יחסי יותר בתיקולנוע מאשר בחיפה, וקיימות יותר אפשרויות ביילוי. אני חושב שאת הפתרון לבעיה זו אפשר למצוא בהלך הנפש האופני של החיפאי. רצוני לעי שות מחקר מהו החיידק התל אביבי שהחייב אים מחוסנים ממנו.

יובל מטל, חיפה

צילי נגרי

כרישיתכם, אולימפיאדה של ציליים" (ה עולם הזה 1043), כתבתם שבעיר רטרונים שאוכלסיתה עולה על אוכלוסית ישראל, אין אפשרות כספית לתחזיק תזמורת סימ פונית. ברצוני להסב את תשומת לבכם כי ברטרונים קיימת תזמורת סימפונית עוד מי

את כולנו התוהמה, אם לא נעמוד נגדה בעוד מועד.

מי שיום את המיבצע המפואר לא התכוון לפגוע ברעיונותיו של הדי"ר שייב. עירי גות אלה הופצו במשך שנים ארוכות, ועד כה לא היה איש בצמרת השלטון שצמצ בהם פסול. וזה גם טבעי, בין ההבדל בין "מלכות ישראל" של שייב לבין "המלכות השלישית" של בוגוריון הוא רק בכמות, לא באיכות. אפשר כמעט לומר שביני וחסידיו הם תלמידו שייב.

מי שיום את המיבצע רצה להניף את הגרון על חופשיהעתונות בכללו. ישנם עתונאים בארץ שאינם מבינים זאת. הם מסתכלים במתרחש בחיך אחילי של הנאה. מכיוון שאינם אוהבים את שייב, וגם לא את העולם הזה, הם שמחים בלבם. הם היו שמחים פחות אילו חשבו לרגע קט שאין חופשיהעתונות חלקי, כשם שהריון חלקי. ברגע שמישהו מפעיל חוקי תועבה פאשיסטיים, מימי המנדט, כדי לדכא עתון קטן אחד שאינו נוה לו, סופו לחסל את כל העתונים שאינם נוהים לו.

ומי שמתרגז כיום על דברי טולם בדבר הקשר בין הש. ב. ורצה קסטור, יתרגו מזר על מעריב אם יכתוב כי ביגיי הוא גאון, במקום לתוב שביגי הוא השמש העולה של האנושות.

יש לכך אי אלו דוגמות היסטוריות.

איני יודע אם יוזמי המשפט יצליחו, אם יביאו את הדי"ר שייב לביהחולקה או לא. אולם בדבר אחד הצליחו כבר עתה, הם הצליחו ללכוד מסביב לשייב את כל יריביו, את כל אלה המתנגדים באופן קיצוני לדעותיו.

כי במקום שם עומד חופשיהדיבור, שם עומדים אנהנו.

אורי אבנרי

מכתבים

הכיוון הנכון
ראיתי בענין רב את מאמר העורך על "נטיאזים" (העולם הזה 1043) שהנכו 55 כל ספק אחד שהסברים ביותר שנכתבו על ידו. ניתוח מקיף וכל קולע למטרה על נושא זה טרם קראתי. אני, כאורה ישראל ותיק, מודה מלה במלה עם מה שכתבת במאמר זה. מי יתו ותהיו את התודעה שהחידות, בשם הדיש בקהל הישראלי, המשיכו כך, כיוונכם נכון.

יעקב וייניש, תל מונד
נדועתי לקרוא בשבועות האחרונים מאי מרים מלאי אנטישמיות נגד היהדות הדתית במדינה. שחתי שהדבר חרפטי, אולם הנני רואה כי הדבר חודר ונשנה מדי שבוע. לי עורר העתון אסור להביע את השקפותיו ה פרסיות על הדת, יהיו כאשר יהיו. לשי העתים במאמר על התודעה היהודית, בשם "נטיאזים" לדעתי זה המאמר החמור ביותר נגד הדת.

משה אברהמי, ירושלים
... ברור לי שאתם בלתי מפלגתיים, וכי צדק אתם מתקיפים את הרתיים? אולם מה דעתכם על הצד השני של המטבע?
עידה יחואל, מעברת רמת השרון
... צודקים בהחלט. החינוך של היהודים מטיל עליהם בדידות רוחנית, מפנה כפלי כה הרבה. כל נוי מרגיש שהוא יכול להתי קבל על דעת כל הכרה אנושית בעולם. ולי תי התכרה היהודית, שיש לה השקפה מור חרת כלפי כל אומות העולם, המתבטאת בי אפשר לומר: הטור השביעי העולה על ישר

והנבטים, את ימי ביונותיהם והי כאלופים, את הצלבנים והממלכה כיום ולוחמיה שהיה הרור מעול הער תמונים, עד לפרק החדש שנפתח עם הבילויים.

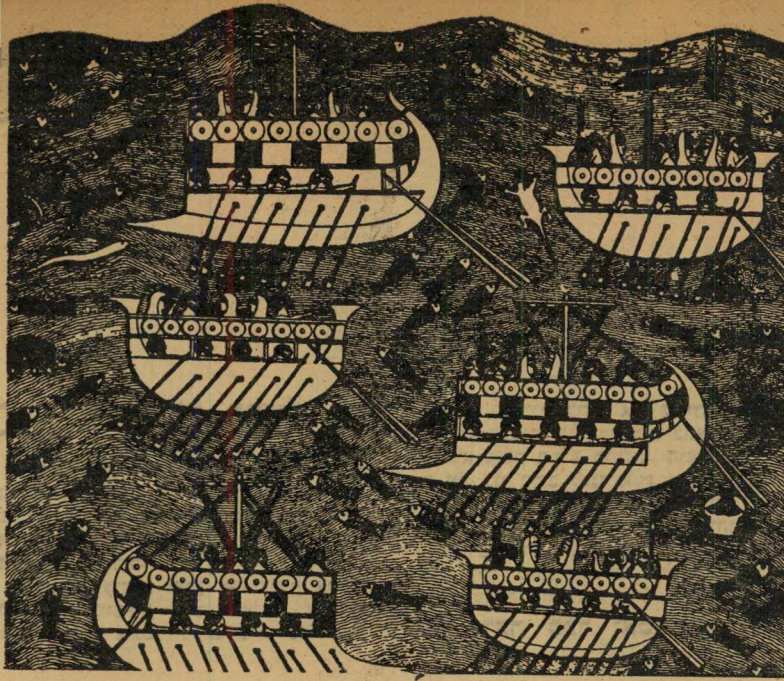
וזה פנורמה רבה, עשירה מאין כמוה, הפותחת אופקים אדירים כמעט לכל עבר. על במה זו שחקו את תפקידן דמויות כמו ישעיהו הנביא וישו, דויד המלך ו צלאח אלדין, המכבים שהכריעו את צבא היוונים והימאים הנעזים של צידון, אשר בניהם כמעט השמידו את רומא — מאות דמויות היסטוריות אשר לכולן היה מכנה משותף אחד: הן עיצבו את גורלה של ארץ-ישראל.

בכולן אנו זכאים וחייבים להתיינות.

היסטוריה זו היא נהר גדול אחד, האלו נשפכו בחלים רבים. הוא זורם מזה 5000 שנה בהוד קדומים. מעולם לא נפסק, מעולם לא היו לו סוף והתחלה חדשה.

בשעתו ניסו להסביר מה רבה הסכנה החיובית הכרוכה בהפצת האגדה התנכית כאילו השמידו בני-ישראל את הכנענים וישו אותם. אגדה זו יוצרת בהכרח את הפיתוי לחזור על מעשה כזה גם בימינו. היא יוצרת את דירי-אסין ואת כפרקאסם. אולם לימוד האמת ההיסטורית חשוב גם מבחינה חיובית: לא רק כתרס בפני סכנות חינוכיות, אלא גם כמטפה ערכים נכונים.

אנשי המדבר ויושבי נענן התמזגו ב תהליך אטי וממושך לעם אחד, הוא עם ישראל. מעולם לא היה שבר בתהליך. וכך קרה פעם אחרי פעם: הערבים לא השמידו את קודמיהם. הם באו לארץ והתערבבו עם תושביה. אי הגאון המסוגל לחשב כמה אחוזים של דם ישראלי זורם בעורקיהם של הפלאחים בטייבה ובאום אל-פאחם? מי שיתחנך על ברכי אמת היסטורית זו, יהיה מטבעו טיפוס חדש

בספינות מסוג זה לחמו ימאים ארצי-ישראליים לפני 2500 שנה ומעלה. לספינות רק תורן אחד. החדד בחרטום הספינה נועד לנגח ספינות אויבות ולהטביען.

הערבי, לקשור קשרים וללחום באויבים, מפני שהוא יבין אותה, את רוחו, את המי סיבות שיצרו אותה.

הוא יוכל לדבר אל לבו של האדם הערבי, מפני ששוב לא יהיה זה, בן לבוב שגדל ביניה על ברכי התרבות הגרמנית, אלא אדם שמו, שפג את ההיסטוריה של ארצו, כרביית כמרחב.

מעטים האנשים המחזירים לעצמם מה עצומה השפעת התמונה ההיסטורית על המאורעות ועל התהליכים השוטפים.

המאורעות נעשים בידי בני-אדם. אלה אינם יכולים לפעול אלא בעולם ה מושגים שלהם. המושגים האלה מוקנים להם בבית-הספר, בשיעור ההיסטוריה. ה אדם מודה עם הגיבורים שלמד את קורו תיהם, ומבקש להידמות להם. ואולי גם להיפך: גיבורי העבר פועלים באמצעותו. כל המהפכנים הגדולים ידעו זאת היטב. הם ניגשו לשנות את ההשקפה ההיסטורית של חברתם לפני שיניו כל דבר אחר. הפרק הראשון של המאניפסט הקומוניסטי של מארכס פותח במלים: "דברי-הימים של כל התורה כולה עד כה הם... כל התנועות הלאומיות החדישות מפולין ועד פאקיסטאן, נפתחו בכיקורת על ראיית דברי-הימים.

המהפכה הגדולה שהולידה את האומה העברית החדשה בארץ זנחה תפקיד זה. היא השאירה על כנו את עולם המושגים של הגנו, ועל כן אין לה כיום המכש שירים הרוחניים לעמוד במבחן המציאות של המרחב. הנהגת ה תודעה היהודית כמקצוע בבית הכפר היה רק אישור רשמי ל פשיטת-רגל רוחנית זו.

נהג, על כן, התפקיד הגדול לאנשי-הרוח: ליצור תמונה חדשה של היסטוריה עברית, שתזדה עם ההיסטוריה של הארץ. אין כל צורך לפנות עורף לדברי ימיה של הפזורה היהודית בנכר. יש רק לשים אותם במקומם — כתופעת-להאי חיצונית, כקונטר-פונקט למנגינה הגדולה של הארץ.

לגוף הלאומי שלנו ישנן שתי רגליים. רגל אחת עורנה עומדת בפזורה. הרגל השנייה דורכת עתה כמרחב השמימי. לא נותר את על אחת משתייהן. אך נעביר נא משי קלנו על הרגל החותרת קדימה.

אחרת נישאר עומדים על רגל אחת — מצב מאוד בלתי-בטוח.

תשובות מתוך ההיסטוריה

(ראה עמוד 3)

1. בימי פרידריך השני, קיסר גרמניה, שנשא בשנת 1225 לאשה את יולנדה, מלכת-ירושלים הצלבנית, בנו, קונראד הרביעי, קיסר גרמניה, נשא תואר "מלך ירושלים".

2. 2000 שנה לפני האירופי הראשון. היה זה אחרי שפרעה נכו, מלך מצרים, כרה תעלה מן הנילוס לים-סוף, מעין תעלת-סואץ קדומה. ימאי כנען, יושב חוף ארץ-ישראל והלבנון, עברו בתעלה דרומה, לאורך החוף של אפריקה, סובבו את כף התקווה הטובה, הגיעו לגיברלטר ומשם למצרים.

המסע כולו ארך שלוש שנים ונפסק מדי שנה בסתו, כשהמלחים ירדו לחוף הסמוך, ורעו חיטה (שגודלה בפעם הראשונה בארץ-ישראל), קצרה והמשיכו בדרך. ההיסטוריון היווני הרודוטוס, המתאר את המסע, פוסל את דברי הימאים כאילו ראו את השמש מימינם. אולם דוקא פרט זה מוכיח את אמיתות התיאור, מאחר שימאי העובר על פני כף התקווה הטובה מערבה רואה בהכרח את השמש מימינו.

3. בממלכת כורש. הקיסרות הפרסית היתה מחולקת למחוזות-מסים, אשר אחד מהם "עתורה" (השם הפרסי של "אשור"), כלל את אזור "בין-הנהרות" (צפון ארם-נהרים, כיום הגזירה) ואת אזור "עבר-הנהר" (בארמית: "עבר-נהרא", בבבלית "עביר-נרי"). מכיוון שעבר-הנהר (היינו הארץ שמערב לפרת) היתה חשובה יותר מן החלק השני של המחוז, נקרא המחוז כולו בשפה העממית "עבר-נהר". כך הוא מופיע בספר עזרא ("שליטין בכל עבר נהרה...").

4. טאהר אל-עומר, בדואי מצפת, כבש את הגליל לפני 220 שנה, והפך את עכו לעיר-בירתו. כדי להשתחרר מעול התורכים, השליך את יתבו על המצרים והרוסים. הצי הרוסי הפציץ את צידון, ועזר לטאהר לכבוש. השולטן התורכי, שלא הצליח לכבוש את עכו, שיחד לבסוף את חייליו של טאהר, שרצחוהו גפש.

5. הקרב על עין-ג'זור, בשנת 1260, הציל את המרחב השמי, ואולי גם את אירופה, מידי הסכנה המונגולית. בקרב זה הנחיל המצביא המצרי בייבארס מפלה ניצחת למצביא המונגולי הנוצרי קישבוקה.

6. מועאוויה, מושל סוריה, בנה את הצי המוסלמי הראשון בעכו, יצא משם בשנת 649 לכבוש את קפריסין. המלה אדמיראל היא שיבוש התואר הערבי אמיר אל-באחר ("נסיד היס"). מועאוויה, שהומלך אחר-כך ככאליף בירושלים, הנחיל מפלה ניצחת לצי הביזנטי.

7. מפתח תקופת הצלבנים, ועד לכיבוש העותומני, במשך כמעט 300 שנה, שלטו בארץ "הממלוכים", עבדים לבנים, רובם ממוצא מונגולי, צירקסי ותורכי, שהשתלטו במצרים. השלטון עבר, בדרך כלל, משולטאן אחד לעבדו. גדול הממלוכים היה בייבארס (ראה לעיל).

8. בימי המלך אחאב, שהיה השותף השני בפדרציה של כל ממלכות סוריה וארץ-ישראל, בהנהגת מלך ארם, נגד התקופנות הסורית.

זוחם ממלוכי, עבד צפון אפריקאי בשרות הכאליף.

הקרב המכריע נערך ליד קרק, בצפון סוריה, בשנת 853 לפני-הספירה, ונסתיים בתיקו. הערבי הראשון בהיסטוריה נזכר בקשר לקרב זה בכתבה אשורית. גינדיבו הערבי, בראש אלף גמלים, היה אחד מתחרי הבכרית.

9. אחמד אל-ג'זאר, נוצרי בן יוגוסלביה, ביצע בנעוריו פשע מיני, ברח לקושטא, מכר את עצמו לסוחר-עבדים יהודי, הפך עבדו של מושל מצרים, שמינה אותו לתליון. הוא נהנה ממקצועו והצטיין בו עד כדי כך שזכה לכינוי אל-ג'זאר ("השוחט"). במשך דור שלט על ארץ-ישראל והלבנון. בעזרת הצי הבריטי שם לאל את המצור שהטיל הנגלל נאפוליאון בונפארטה על בירתו עכו (1799), במשך 60 יום.

10. בקיסרות הפרסית. כתמורה לעזרה שהושיטו הערבים לצבא הפרסי בשעת כיבוש מצרים, נתן קיסר פרס למדינה הערבית מוצא אל הים, בצורת מסדרון צר אל החוף, ליד עזה. המחוז עתורה (ראה לעיל), שכלל את ארץ-ישראל, השתרע מצפון ומדרום למסדרון זה.

11. בימי פכר אל-דין, מנהיג דרוזי בראשית המאה ה-17, שכבש את הלבנון ואת צפון הארץ (הכרמל, נצרת, טבריה), השיג עצמאות-למעשה, אך מוגר על-ידי השולטאן התורכי כשניסה להשיג גם עצמאות רשמית. על פכר אל-דין, שליט נאור ומתקדם, נאמר שהיה כלי-כך קטן שביצה שנפלה מכיסו לא נשברה.

12. ב-25 ביולי, 1100, כבשו הצלבנים, בעזרת הצי של העיר הנציה, אחרי קרב עז ונואש, את העיר חיפה. רוב תושבי העיר היו אז יהודים, שהגנו על העיר יחד עם היל-המצב המצרי הקטן, ונשחטו רובם ככולם בידי המנצחים.

13. העיר הספרדית קאדיז, ששמה המקורי "גאדיז" נובע מן המילה העברית "גדר" (היינו: עיר מגודרת, מבוצרת). קאדיז היתה אחת המושבות של קרתגו ("קרת חדשה") הכנענית, לפני 3000 שנה. מושבות כנעניות אחרות, ששמן העברי נשמר עד היום: העיר הספר-דית מאלאגה (מן המלה "מלאכה"), האי מלטה (מן השורש "מלט", מקום אליו נמלטו ימאים מועם הים), ואולי גם ברצלונה (מן המלה "ברק").

14. בימי הפלישה הפרסית של המצביא שחרברו, בשנת 614, ששם מצור על ירושלים, או עיר ביונותיה, הוא חדר לתוכה בעזרת התור שבים היהודיים שבתוך החומות, אשר עזרו לו גם לקטול 60 אלף גוצי-רים מבני העיר. 35 אלף נוספים נמכרו לעבדים.

15. במגידו. הפרעה המצרי תותמשה השלישי פלש לארץ לפני 3400 שנה, נתקבל בכרכה על-ידי העיר עזה. מיהר לעבר האויב, שכלל את "כל העמים מנהר מצרים (ואדי אל-עריש) ועד לארץ נהריים". צבא זה חנה במגידו.

בניגוד לעצת אלופיו, שיעצו לו לבצע תמרון-איגוף, ערך התקפת-מצח, מיגר את צבא-ההגנה הסורית-כנעני בקרב בו נפלו בסך הכל 83 איש מבין המגינים.

העם

דגל עטור כוכבים

מאות אלפי המאזינים לשידור לא האמינו ברצונו הראשון למשמע אזניהם. בנוכחות נשיא המדינה, ולפי בקשתו המפורשת של ראש הממשלה, ניגנה התזמורת הפילהרמונית את ההמנון האמריקאי לפני התקווה. היה זה עלבון לאומי צורב.

השבוע, כאשר מפלגות שונות ניסו לנצל את רגשיהם הלאומיים, לא היה ברור לאיש כיצד קרה הדבר. "שיקסה אחת היט" תהא אותי" התנצל ראש הממשלה, בהסבירו כי שאל את אחת האורחות האמריקאיות הלא-יהודיות מה לגנון קודם, וזו יעצה לו להתחיל בהמנון האמריקאי.

ג'רומוקו מאייתם. אולם כמו לכל הדי-מעשים האימפולסיביים של דויד בן-גוריון, היתה גם לזה כהנה. זמן קצר לפני המאורע החגיגי בהיכל התרבות התלאביבי קיבל ביגיי את הדר"ח הראשון על שיחתה של גולדה מאיר עם שרה-החן הסובייטי, אנדריי ג'רומוקו, בניו-יורק (העולם הזה 1043).

הודיעה גולדה: השיחה היתה "סיוט". ג'רומוקו היה נוקשה ותקיף, טען כי ממי שלת ישראל אינה אלא מקל בידי האימפרי-אליים נגד התנועה הלאומית הערבית. חזר במפורש על האזהרה הסובייטית שבירת המועצות תפעיל כוח נגד ישראל אם תתקיף את סוריה. איים ג'רומוקו: הקול הסובייטי באו"ם גרם להקמת ישראל, ואותו קול יכול להורידה שאולה. היה זה סיכום מדכא לנסיגת ממשל להתקרב שוב לברית המועצות (ראה להלן).

ביגיי היה מרוגז. נגינת ההמנון האמריקאי בצורה כליכך בלתי-מקובלת היתה תגובה אחת. השניה היתה בקשה לכתבי דבר והארץ לפרסם באופן בולט כי בשיתח גולדה עם שרה-החן האמריקאית הושג "תי-אום מלא" בין שתי המדינות.

ברונו יר"ח. היתה זאת הגומה. ה-סיכום הסודי שהושג בין גולדה ודאלס היה צנוע יותר:

הבטחה אמריקאית לדאוג לחופשי-השיט לאילת, אך סירוב מוחלט להבטיח חופש זה לאוניות המניפות דגל ישראל, סירוב לפעול למען חופשי-השיט בתעלת סואץ. סירוב מוחלט לפרסם כל הצהרה פרו-ישראלית שהיא, כדי לא להרגיז את ה-ערבים; הבטחה שלא להפריע לרכישי-גושק מצד ישראל במדינות אחרות (כגון צר-פת), אך סירוב להעניק לישראל נשק אמ-ריקאי ללא תשלום; הבטחה להפנות זרם גדול של כס-פיים אמריקאיים לישראל.

לא סוכם; עמדת ישראל לגבי דרישת האמריקאים להוציא ממפרץ אילת את שתי הפריגטות של חיל-הים, המרגיזות את סעוד.

נוכח סיכום זה, לא היתה הידיעה על "תיאום מלא" בין שתי המדינות מדויקת. הפרחת ברוזים עתונאיים, בשבוע בו פי-ריחו הסובייטים ירח מלאכותי, היה תחליף עגום להישג מדיני של ממש.

הממשלה

לא שרף, לא שליח

שיבת הממשלה התקדמה בעצלתיים. ה-שרים דיברו על ענינים שוטפים, שלא עוררו התרגשות יתירה. איש מהם לא ידע כי בתיקו של ראש הממשלה היה מונח מיסמך מעניין. היה זה כתב-התפטרות של זאב שרף מתפקיד מוכריה-הממשלה (אך לא מתפקיד הממונה על הכנסות המדינה) מפאת "עומס עבודתו".

ביגיי לא התכוון להראות את המיסמך לשרים. הוא היה בטוח בלבו כי יוכל לשכנע את שרף להישאר בתפקיד. שרף עצמו, שנכח בישיבה, לא דחק גם הוא את הקץ. הישיבה עמדה להסתיים מבלי שהדבר יעלה לסדר-היום.

השיר דגל עטור-כוכבים הפך חמונה הלאומי של ארצות-הברית לפי חוק הקונגרס משנת 1931, אך חובר בשנת 1814. עלי-די פרנאסס סקוט קיי, עורך-דין ששהה לצורך משאומתן על סיפון אוניית-מלחמה בריטית, בשעה שזו הפגיזה בלינה את באלטימור. למחרת הבוקר, כשראה קיי כי הדגל האמריקאי עודו מתנופף מעל לעיר המופגזת, חיבר באופן ספונטאני את השיר הנחלב.

פתק לכיג'י. בחדר אחר של הבניין ישב יצחק נבון, מנהל לשכת ראש-הממשלה. בחצי אוזן שמע את מוכריה-העיתונים מכי-ריוזים על הופעת מעריב. נבון שלח להביא לו גליון, העיף בו מבט שיגרתו. לפתע נעצר מבטו.

כעבור כמה שניות הוכנס פתק לראש-הממשלה - דבר נדיר בישיבות הממשלה. כיגיי קרא אותו, החריד. בפתק היה רשום, בכתב ידו של נבון: "כותרת של מעריב מודיעה על התפטרות שרף". ביגיי הבין כי שוב אין טעם להתמהמה. "יש לי הודעה", אמר לשרים. להשתוממותם הודיע להם כי שרף התפטר, אך הוסיף שהוא מקחה שעוד אפשר לדון בדבר שנית. "דו"ח מנגנון-החושף. אך נדמה ה-ישיבה, הסתערו ביגיי ושרף החוצה, כשזמנם בוער בקרבם. שניהם לא היו מעוניינים לפרסם את מתכיה-התפטרות - כי בעיני שניהם לא היה הדבר סופי. מי סינן את הידיעה לעתון?

החשד נפל מיד על שני האנשים, שיכלו להרוויח מהתפטרותו של שרף: מנהל משרד-ראש-הממשלה טדי קולק, שלטש זממן את

ח"כ שמשון יוניצ'מן בשליחות עולמית

ענינו על תפקידו רבי-ההשפעה של מוכרי-הממשלה; ויצחק נבון, שסילוקו של שרף היה יכול להרחיב את תחום השפעתה. שניהם הכחישו את הדבר נמרצות. כדי לטהר את עצמו הפעיל קולק את מנגנון-החושף, הסר למרותו, ביקש לברר כיצד באה הידיעה למעריב.

הפעם פעל המנגנון במרץ רב. תוך 24 שעות היה מונח על שולחנו של קולק הדו"ח.

נסתבר כי הידיעה הובאה לא עלי-די שרף ולא עלי-די שליח, אלא עלי-די כתב-מעריב שלום רונפלד. מקורה לא היה אלא פולה בן-גוריון, רעית ראש-הממשלה, ש-סיפרה אותה בתמימות בשית-רעים.

אולם טיהורו מהחשד לא הועיל לקולק. כשהציעו לו לרשת את מקומו של שרף, נאלץ לסרב בלב כבד, כדי להחניק שמועות בלתי-עצומות בעודן באיבן, לפי שעה נשאר שרף, באופן זמני, מוכרי הממשלה.

מדיניות

סודי בהחלט

היה זה בחורש מאי, כאשר הודיעו הדיפ-לומטים בינה לממשלותיהם על פרסום מעניין מאד. אירופה-הפורט, גליון-ידיעות המודפס במכונת-הכפלה ומוצא לאור על-ידי שני עיתונאים הנחשבים כבעלי איגפור-מציה מצויינת, הודיע כי מנהיג ישראלי פתח בוינה במשאומתן בלתי-רשמי עם ברית המועצות.

המנהיג, ששמו לא ננקב, לא היה אלא ד"ר שמשון יוניצ'מן, ח"כ חרות, שקיים בימי מלחמת-המחרת מגע עם דיפלומטים סובייטיים. אירופה-הפורט טען כי יוניצ'מן בא כנציג בלתי-רשמי של ממשלת ישראל, (המשך מעבר לדף)

ברשימה הרשמית של ראשי משרד ראש-הממשלה מופיע שרף במקום הראשון, קולק רק במקום השני.

השקט כנבולות יימשך. אין כל חשש לחידוש התנגשויות בגבול המצרי, מאחר שגמאל עבד אל-נאצר מעוניין בה צאתו של כוח החירום של האו"ם מגבולותיו, והוא ישקוד על שמירת השקט כדי לא ליצור עילה להשארותו של כוח זה.

גם בצפון וגם במזרח אין לחשוש להפרת השקט היחסי. סעוד יחדש את דרישותיו התקיפות להפסקת השייט לאילת. בוועידה של ראשי מדינות ערב, שתתכנס בעוד כשלושה שבועות בבירות, יעלה מלך סעודיה הצעה לפתוח בלחץ מרוכז על המערב להפסיק את השייט, עלי-די הוצאת כוח האו"ם משארם אל-שייך והעמדת מיצרי טיראן תחת פיקוח סעודי-מצרי.

קרנו של גמאל עבד אל-נאצר שוב בשלב של עליה. בשבועות הקרובים ישפר הרוזן המצרי את יחסיו עם בריטניה ואולי גם עם צרפת, יבוא איתן להסכם בדבר שיט אניותיהן בתעלת סואץ ויסדר את בעיית הכספים המוקפאים מאז הגלמת התעלה. לעומת זאת ימשיך להיות מעורפל מצב היחסים בין מצרים לבין ארצות-הברית, אם כי אין זה מן המנע שתח דש ההצעה שהבנק לייבוא-ויצוא ייממן תוכנית-פיתוח מצרית, וביניהן זו של הקמת הסכר הגבוה באסטואן.

צפה לשיחוררה הקרוב של ספינת-הדייג "דרון" וצוותה. אחרי שיחת דאג האמרשילד עם נציג מצרים באו"ם ד"ר מחמוד פאוזי, יעץ פאוזי לממשלתו לשחרר את הספינה ואנשיה. כנראה שהצוות יוחזר ארצה דרך

עזה ואילו הספינה תעבר ביס, אולי באמצעות צוות זר.

דויד בן-גוריון יודיע לי שותפיו בקואליציה כי אינו מוכן לשום שינוי מהותי בקו הנוכחי של הממשלה. בשיחות הקואליציוניות שיפתחו בסוף החודש, יבהיר ביגיי לשותפיו, בעיקר למפ"ם ואחדות-העבודה, כי מדיניות הממשלה בנייני חוק, בטחון וכלכלה תעמד בעינה, וכל מפלגה שאינה מרוצה ממנה יכולה לפרוש מהקואליציה. הסיכויים לפרשיה: אפסיים.

הממשלה לא תפסיק את מתן הסובסידיות. גם בחודשי ה-חורף תמשיך הממשלה להעניק סובסידיות ניכרות לצרכי מזון ודלק, תמנע על-ידי כך את עליית מדד-היוקר. העליה תלך ותקטן בחדר שי החורף. גם מפני זילדול מקורות העליה, כתוצאה מן המצור על העליה מצד ממשלת מרוקו, וחוסר ה-סיכויים להגדלת העליה ממזרח אירופה, וגם מפני צמצום תקציבי הקליטה על-ידי הסוכנות, ילך ויקטן מספר העולים מחודש לחודש.

ד"ר נחום גולדמן מכין ועידה יהודית-ערבית ראשונה לרון בענייני הפליטים. הועידה עשויה להתקיים באירופה, וישתתפו בה ערבים מבין פליטי ארץ-ישראל ונציגי הקיבוצים היהודיים הגדולים בעולם, כולל ישראל.

ממשלת ישראל תעשה מאמץ לזכות בכיקורו של ד"ר קוואמה נקרומה, ראש ממשלת גאנה. כמשקל נגדי לנסיגותיה של ממשלת מצרים לגרם להרעת יחסים בין ישראל וגאנה, תנסה ישראל להגביר ככל האפשר את יחסי הידידות, ושגריר ישראל באקרא יפעל לקשירתו האיטית של נקרומה לעמדת ישראל.

מסתמן שינוי כללי בהרכב השלטון המקומי ברחבי הארץ. אחרי שורה של התנגשויות בין מפא"י ושותפיה התיים בסמועות מקומיות, מתגבשת במוסדות מפא"י ההחלטה להחליף את הדתיים בשותפים ציונים-כלליים.

הרבותיה של הרבנות הראשית יתרחבו. למרות חוות-דעתו של היועץ המשפטי שאפשר להגיש תביעה פלילית נגד החרם שהוטל עלי-די הרבנות על חלב תנובה, לא תירתע הרבנות הראשית מהטלת חרם על אוניות צי"ם שאינן מקיימות את מנוחת השבת. עד עתה נמנע חרם זה בגלל טענת צי"ם כי הפעלת אנייה בשבת היא תהליך אוטומטי, שאינו גורר חילול-שבת. לאחרונה התנבשה ברבנות הדעה שהנחה זו מוטעית, ולפי דרישת הרבניס תצטרך צי"ם להשבית את אניותיה בשבת או להעסיק מסיקים ערביים לצורך זה, דרישה אשר איגוד הימאים מתנגד לה בחריפות.

חברות התעופה הבינלאומיות יאיימו להפסיק את טיפוד מיהן לדוד, אם לא יופעל משרד דואר כשרה התעופה בשבתות. שר הדואר הדתי ד"ר יוסף בורג הודיע בפירוש כי לא יענה לדרישה זו.

היבון לתכונה ציבורית רבה מסכיב למשפט שייב. בין השאר עוסק עתה הש.ב. בשיקום שיטתי של חסידי-שייב לשעבר, עד כדי מתן שיכון וסידור בעבודה בתהיל, מפעל תימנע ומוסדות דומים. בצורה זו מקווה הש.ב. לבדוד את שייב לפני המשפט ואולי להשיג שותפים למלחמה בו. יקותיאל פדרמן עומד לרכוש את אחד מבתי-החמלון המפוארים בירושלים. אחרי שרכש את מלון אכדיה והתחיל לבנות מלון בחיפה. בצורה זו יהיה מלון דן התלאביבי קשור לשלושה בתי-חמלון נוספים, יוכל למכור בחוק-לארץ סיום אחיד בארץ.

שיגור הירח המלאכותי הראשון פותח את

מין הירח -

לכת מלאכותיים. כמה מהם לא יגיעו לגובה רב, יתחככו בתוך מעטה האחורי של האדמה, עד שיתפוררו ויעלמו. אחרים יוסו לגובה רב יותר, יחוגו סביב כדור הארץ במסלול קבוע, בלי קץ, כשהם משדרים לקרקע את החומר המדעי שהמכשירים

לפני חמש שנים עורר אי-שמוע גרמני סנסציה עולמית. ורנר פון בראון, המנהל הטכני של האגף למיתוח קליעים מונחים בצבא ארצות-הברית, ניבא כי תוך השנים הקרובות יפלוש האדם אל תוך החלל. הוא אפילו תיאר בפרוטרוט את

כך נראה המיתקן שהטיס את הירח המלאכותי אל החלל. זוהי סילונית, מורכבת משלושה חלקים המתפרקים זה מזה, המעבירה את הירח למסרתו בשלושה שלבים. עם גמר הדלק בחלק העליון, נפלט הירח מכיל המכשירים, מתחיל לנוע במסלולו האליפטי מסביב לכדור הארץ.

גבור השבוע

מסעה של החללית הראשונה אל הירח, כשבסנה צחת חוקרים. סיפורו של ורנר פון בראון נקרא כמו רומן מדע-פנטזיה, מן הסוג שהתפשט במהירות הסילונית בארצות-הברית. אולם מסע-ההרפתקות שתואר על-ידי המדען הגרמני, שעבר לארצות-הברית אחרי מלחמת העולם השנייה, היה דמיוני רק בפרטיו הדיקטיים. את השלד בנה פון בראון על עובדות מדעיות בדוקות. בין השאר, אמר כי תוך חמש-שש שנים יצליח האדם להטיס אל החלל כוכב-לכת מלאכותי. לכוכב-לכת זה קראו השבוע ירח מלאכותי, הוא הוטס על-ידי הרוסים לגובה של 900 קילומטר, אל תוך החלל החופשי של היקום, והוא הופעל בדיוק לפי השיטות שפון בראון סיפר עליהן. לאחרונה קבע אותו מדען מה תהיה ההתפתחות החדשה - אחרי הצלחת שיגור הירח המלאכותי, הוא לא יכול היה לקבוע תאריכים מדויקים, בהם יתרחשו המאורעות, אולם הוא שוב צייר תמונה מודייקת עד לפרטי-פרטיה.

הקבועים בתוכם יקלטו מסיביתם. יהיו כוכבי-לכת שיסובבו את כדור הארץ במקביל לקצה-המשתנה; אחרים יסובבוהו מן הקוטב הצפוני לקוטב הדרומי, וככל שאוצר הידיעות על תנאי הקיום בחלל ילך ויגדל, כן תיווצר האפשרות להטיס חלליות גושיות בני אדם. ברנע שדבר זה יקרה, תתחיל הפלישה האמיתית אל תוך החלל. היא תחבט על תחנות-חלל קבועות, שתשגרנה באותה דרך בה שוגר הירח הנסיוני הראשון. הפיתוי הראשון בפני כובשי החלל, יהיה הירח (האמיתי). הם ירצו להגיע אליו. מזה 70 שנה מתנהל חיכוך בין שני זרמים של מדענים: האם הלועים הנראים על פני הירח, מבעד לטלסקופים, נוצרו על-ידי התפרצויות הרגעיות, או על-ידי גשילת כוכבי-שביט? עד כה, לא הצליח שום צילום לספק את המתחכמים. שני הצדדים יתבעו בוודאי בדיקה ישירה של הלועים, והבאת חומר מתוכם למיבתני-מעבדות.

★ ★ ★
10 ימים לירח

מפע הראשון אל הירח יתארגן בי תחנת-חלל קבועה. היא תשמש קרשי קפיצה לירח, למאדים ולכל אחד מענקי היקום. מתחנת-החלל יפליגו החוקרים בחללית, אשר תיבנה ותוכן על הקרקע. ה-

במדינה

שלא רצתה לשלוח איש רשמי משלה, ח' עדיפה דהקא ח"כ אופוזיציוני. פרי הדיונים, לפי אותו פרסום: הסובייטים הציעו לתוך בין ישראל לבין מצרים וסוריה, בתנאי שישראל תתרחק מרוקסטרית אייגנוראר. הערבים היו צריכים לחתור על גבולות 1947, ואילו ישראל היתה צריכה לקבל "סטטוס של אוסטרית" - היינו להיות ניטראלית.

מגע דרך פולין. לפני שבוע הפתיע אירופה-רפורט בדו"ח שני, מפורט יותר. "פולין הפכה עתה למתחך העיקרי בין ישראל וברית-המועצות", קבע עתה העלון. מחבריו הסיסו בשיחה עם כתבת העולם הזה בווינה, אביבה סטן, כי כהנתם ליהודי פולני, שנסע במיוחד לישראל כדי ליצור מגע עם המפלגות השונות.

הוסיף אירופה-רפורט: "יהודים, שהיגרו רק זה עתה מפולין ושהשתייכו לסייעת גומולקה במפלגת-הפועלים-המאוחדת של פולין, העמידו את עצמם לרשות הפעולה. הם קיימו את המגע בין ישראל וברית-המועצות, דרך צרפת ופולין.

"ברית-המועצות הודיעה שמעולם לא סתתה מעמדה להכיר בישראל מיד עם היחסה. עמדה הביקורתית בזמן האחרון אינה מכחלת נגד עצם קיום המדינה, אלא רק נגד הקשר שבין ישראל לבין "המעצמות האימפריאליסטיות" ומדיניותה "התוקפנית, הפוגעת בשלום המזרח התיכון". ברית-המועצות שאפה תמיד לכריתת שלום במזרח התיכון, שיבטיח גם את קיום ישראל וגם את בטחון המדינות הערביות. "במידה שישראל תהפוך לגורם פשרני במרחב, תשתמש ברית-המועצות בהשפעתה כדי לקדם שלום הדרגתי בין ישראל ו-הערבים."

אוסטרית שניה. חוגים ישראלים עוקבים זה מכבר אחרי המאמצים הסובייטים. אם מצטרף ישראל לברית של מדינות המזרח התיכון והים התיכון, שתתייחס בניטראליות חיובית לברית-המועצות, תוכל ישראל להיות "אוסטרית שניה" ולהיות מוקד מריצה, ותמנע הקמת בסיס של ברית בגדאד או של אמריקה בצומת חשוב זה.

"כדי לקדם את יצירתה של "אוסטרית מזרח-תיכונית" כזאת תהיה ברית-המועצות מוכנה, בתנאים מסויימים, להרשות הגירה של שלושה מיליוני יהודים מן הגוש ה-מזרחי לישראל. עלית היהודים הסובייטיים היא יסוד חשוב להבטחת עתיד ישראל מבחינה כלכלית וצבאית.

המשאומתן בין ישראל וברית-המועצות, בחלקו דרך צרפת, דרך וינה ודרך פולין, נמשך. אולם אין להניח כי יושגו תוצאות לפני סוף שנה זו."

רוב הפרשנים הרציניים באירופה האמינו כי יש אמת בדו"ח זה. הוא נשקל בכובד ראש במשרדי הממשלות השונות. אחרי נסי יוגושתיה של גולדה מאיר לגושר גשר אל אנדרי גרומיקו (העולם הזה 1043), היו גילויים אלה מעניינים ביותר.

משטרה

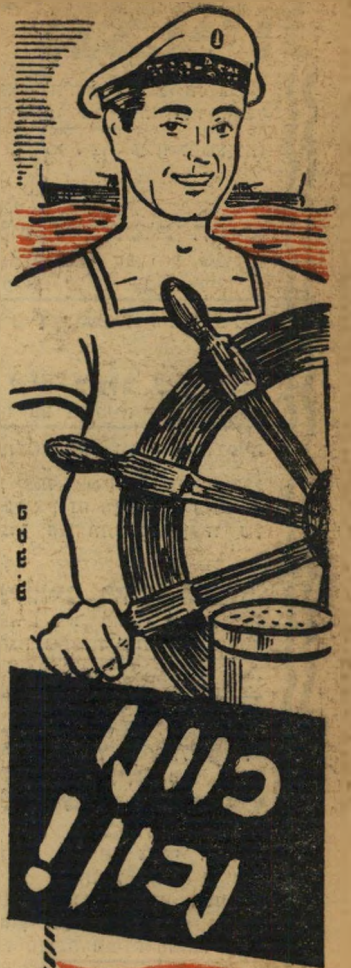
אולטימטום

שמונה מתבנים, דומים זה לזה בתוכם כשמונה כוכבי-קצונים, הגיעו בשבוע שעבר למשרדו של ראש הממשלה בירושלים. היו אלה מתבניהם של שלושת סגני המפקח הכללי של משטרת ישראל, ושל חמשת מפקדי מחוזות המשטרה.

המתבנים, שנשאו את כתובותיהם ה-פרטיות של שולחיהם, עסקו כולם בנושא אחד: האפשרות שיחזקאל סהר יודח את-קידו לפי החלטת הממשלה, כאשר זו תדון בשאלה אחרי התגים. במקרה כזה, הבהירו הכותבים, אם אמנם תעז הממשלה לפטר את המפקח הכללי הנערץ עליהם כל כך, יאלצו שלושת הסגנים וחמשת מפקדי המחוזות להגיש את התי-סטרוחם.

הקרב על המדים. היה זה צעד נוסף במערכת התעמולה וההסברה, בה החל יחיד קאל סהר לאחר משפט הדיבה של עמוס בן-גוריון. אחרי המאמר הראשי בדבר, חזרו-זיו הארוכים של נתן אלתרמן, ופגישות ה-סופרים (העולם הזה 1044). היו המתבנים שלב נוסף במערכה על שלומם של המיליונר ב-מדים.

פרט מעניין בפרשה כולה: בעוד שמאחורי הקלעים עושה עמוס בן-גוריון כל אשר ביכולתו להדיח את מפקדו, ששיקף למענו מעל דוכן העדים, הרי לא נעדר מכתבו של עמוס מבין השמונה שנשלחו לאביו.

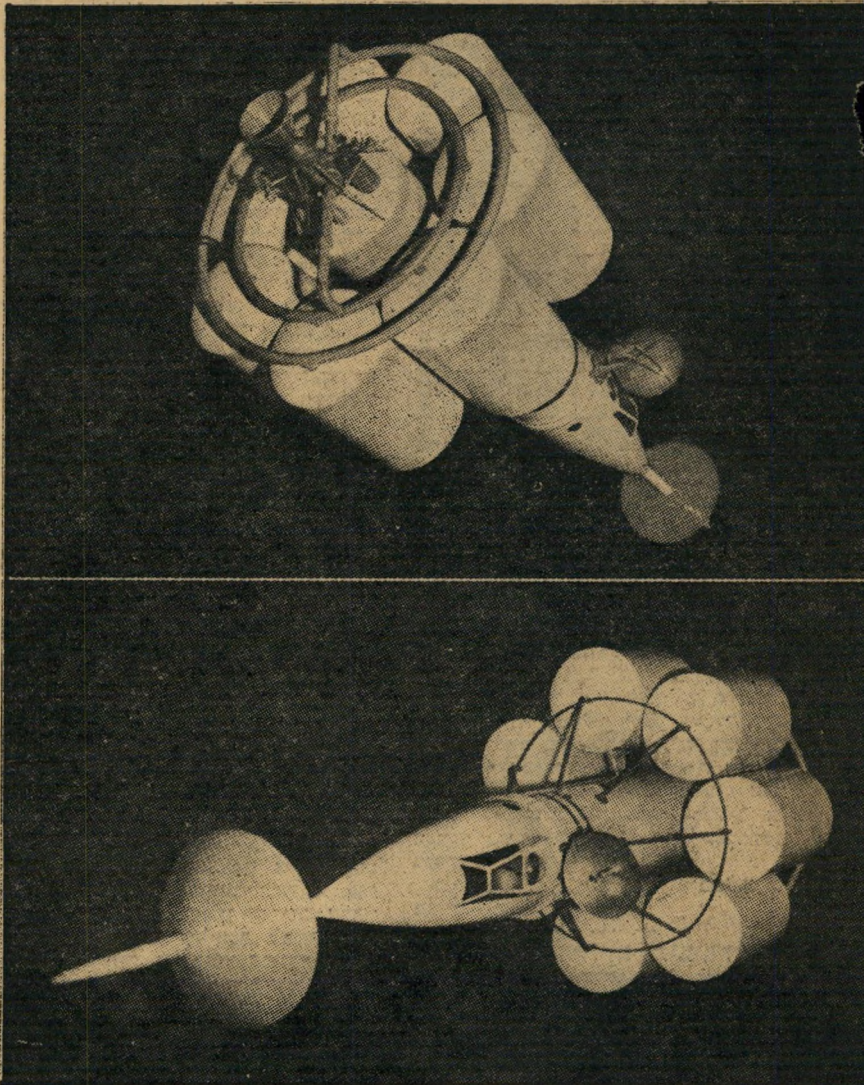

בנק דיסקונט
לישראל
בע"מ

הדרך לפלישת האדם לתוך החלל בדור זה

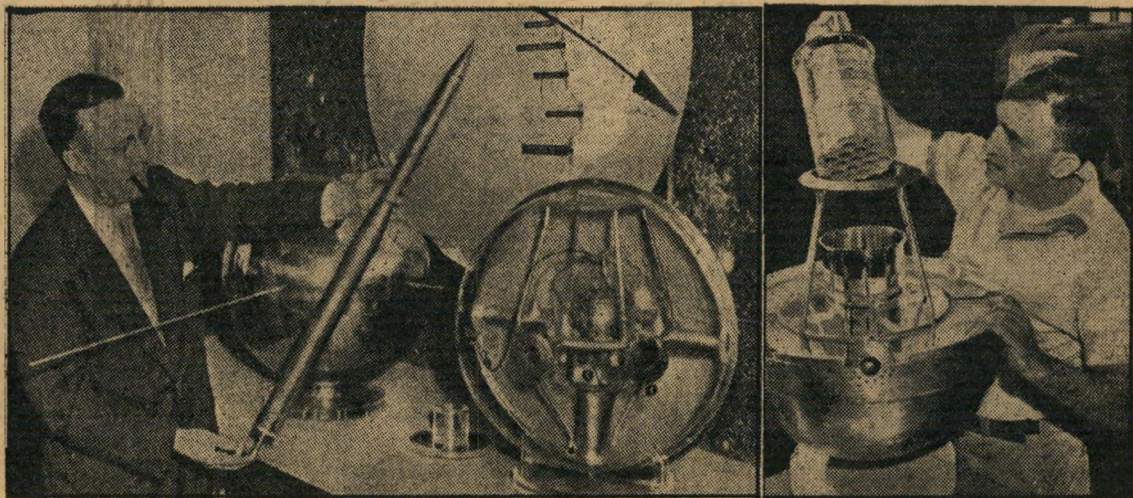
למיאדים!

חללית תועבר אל תחנת-החלל חלקים חלקים, באותה הצורה שבה הצליח האדם לחזור לראשונה אל החלל — עלידי סיר לוניות, אותן יודים כמו קליעים. בתחנת החלל תורכב החללית ותוכן לטיסתה. אנשי הצוות יהיו כבר רגילים לתנאי ה-

חללית המחר
מראה של ספינת-החלל, מאחור (למעלה) ומלפנים. מס' ביב לגוף המרכזי, המכיל את מכשירי הניווט וחזרי המגורים של הצוות, מורכבים מיכלי-הדלק, הדיסקוס שממש כמגן לכוד האטומי של הספינה. מאחוריו, לפני מיכלי הדלק, נראית אנטנת-ראדאר גדולה המשמשת לניווט.

הירח האמריקאי שלא זכה

ד"ר ג'ון האגן, מנהל תוכנית היצור של הירח הסלאכותי האמריקאי, עומד ליד דגמים במעבדתו. ביזו הוא מחזיק דגם מוקטן של הקליע, אשר תפקידו לדחוף את הירח המלאכותי אל תוך החלל, בשלושה שלבים. על השולחן משמאל, הירח המלאכותי. מימין: חתך המראה את פנים הירח. דגמים דומים לאלה ניבחנו עלידי הסובייטים.

עובד מעבדות המחקר של צי ארצות הברית בווינגטון, מכניס צרור של מכשירי-מדידה אלקטרוניים אל תוך הירח המלאכותי האמריקאי שסרט המריא.

מול המאדים

החללית, אחרי שהשירה את מיכלי הדלק הריקים, מתכוונת להיכנס למסלול-תנופה סביב המאדים. כדי להאיט את מהירותה העצומה, הפנתה הספינה את ירכתיה אל המאדים, כדי שכוח טילונייה ייצור כוח מנוגד לכיוון נסיעתה המקורי. לחללית צורה אווירודינמית לניצול האטמוספירה של המאדים.

צורה זו 1176 מיליון קילומטרים. הזמן הרשוי לטיסה זו, בכיוון אחד: 260 יום. ישנם גם חוקים הקובעים מתי יוכלו אנשי ההללית לנחות במאדים, ומתי הזמן הטוב ביותר בשבילם להמריא בחזרה אל כדור הארץ. מתוך תנועות כדור-הלכת וכדור-הארץ — תנועות אותן אפשר לחשב בדיוקנות עשרות ואף מאות שנים מראש — מסתבר כי קבוצת הגוהותים במאדים תצטרך לשהות שם 449 יום.

אם מוסיפים לתקופה זו פעמיים 260 ימי טיסה למאדים וחזרה, יוצא כי אנשי הירח משלחת יצאו למסע של שנתיים ר-239 ימים, ומרגע המראתם ועד לשובם, לא יפגשו כל יצור חי.

★ ★ ★

אפילו מכונת-כביסה

מסע של כמעט שלוש שנים, יש להכין בקפדנות מקסימלית. אם יחסר דלק לחללית, לא תעמוד לרשותה כל תחנת-דלק בדרך; ואם מזון יאול, לא תמצא מסעדות. בהגיעה למאדים לא ימתין קהל של מעריצים לקבל את פניה. אנשי-הצוות יצטרכו לקחת אתם את הכל — אחיר לנשימה, מים ואוכל, כלי תיקון, חלקי-חילוף, אוהלי חיימום לגור בהם באקלים הקר של המאדים, כלי תחבורה לשימוש על פני כוכב-הלכת הגדול, ודלק עבורם. אפילו מכונת-כביסה ומתודי-עפרונות יש לזכור.

התפץ הכבד ביותר ברשימת המשא תהיה חללית-הנחיתה הדרושה כדי לרדת ממקום הנחיה של החללית הגדולה, מחוץ לכוח המשיכה של המאדים, ועד לפני הכוכב. יהיו לה, לחללית זו, תכונות דומות מאד לאלה של מטוס רגיל. היא צריכה להיות מספיק גדולה כדי להנחית את קבוצת-החקר, את כליהם, את אמצעי התחבורה שלהם, את אי-הליהם, את המזון והמחסנים הדרושים לשהיה של 449 יום.

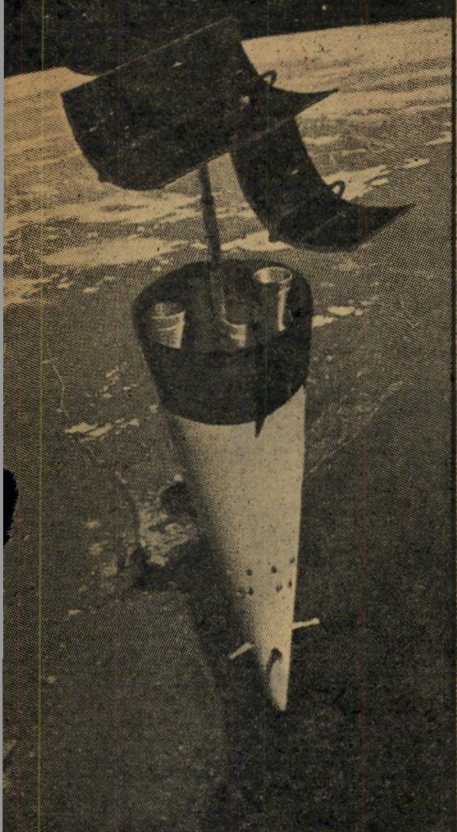
ומכיוון שיהיה קשה להעמיס את כל הירח משא הזה, יחד עם אנשי הצוות, על חללית אחת, יתעורר הצורך לבנות שתי חלליות: חללית-נוסעים ומשאית. משקל האחת: 1870 טון.

עבודות ההכנה והאיסוף של כל החומר הדרוש לטיסה אל המאדים יחייבו בחירת אי לא קטן, באוקיינוס השקט. לשם יביאו האניות את חלקי החלליות ומסענן, ומשם ייורו הסילוניות שיקשרו את הקרקע עם תחנת-החלל. את הדלק לטיסה — 450 אלף טון — יוכלו לייצר במקום, בעזרת האטום.

★ ★ ★

מי יוכל למום?

אדם רגיל, השומע על טייס-ניסויים, מתאר לעצמו טיפוס של הרפתקן, הי המר בחייו כדי לנסות מטוסים חדשים,

אדם החלליות, תוך התקדמותן בסיבובים מתרחבים והולכים, תחלופנה על פני השמש. כשכדור הארץ והירח בינו לבין השמש. הצחת מצטופף ליד החלונות, עיניהם מכוסות במשקפות כהות. לבסוף הם רואים נקודה שחורה זעירה, הנוחתה על פני המעגל היוקד של השמש. זהו כדור הארץ, במרחק 20 מיליון קילומטרים. מאחוריו — הירח. כעבור חודשיים, ניכרים הסימנים הראשונים של עיפות וחוסר-פעילות בין אנשי הצחת. היחסים ביניהם נעשים מתוחים. מפקד המסע מחליט לבצע חילופים בין צוותות חלליות, קופצים אל תוך החלל ובעזרת אקדח-ירוס מרחפים אל החללית-האחות.

אחד הבילויים היקרים ביותר הוא שידור הרדיו היומי מכדור-הארץ. למרות שהחללית נמצאת עתה במרחק 65 מיליון קילומטרים, נשמע השידור בכיור מופלא. לרוב מכל השידור המיוחד מהדורת-חדשות, הרצאה או שיחה, ותוכנית מוסיקלית. לפעמים זהו שידור שיגרת, מתנתה אורחית רגילה. מאתיים-וחמישים יום למסע.

בעוד עשרה ימים יגיעו החלליות אל תחום כוח-המשיכה של המאדים. הכוכב נמצא עתה במרחק 2.2 מיליון קילומטרים והוא נראה בכיור, ככדור אדמדם. לא הרחק ממנו נראה כוכב שני, קטן יותר. זהו פובוס, הירח של המאדים, הסוכב את הכדור הגדול כל שבע וחצי שעות.

הצחת מכין את החלליות לתמרון-הנחיתה קרבות. תחילה מעבירים את הדלק הדרוש לתמרון אל תוך צינורות הבערה ומיכליהם הקטנים. שני מיכלים ריקים נושרים מכל חללית. כל משא מיותר אחר מושלך החוצה. כי בתמרון ההתקרבות, יהיו החלליות זקוקות לכל קילוגרם של כוח-הדף.

★ ★ ★
בחרים מקום לנחיתה

אחרי השיעמום של החודשים האחרונים, מתחיל הכל להתחולל בקהתנות. המאדים מתקרב וגדל. חמש שעות לפני תמרון-ההתקרבות, נמצאות שתי הספינות במרחק 50 אלף קילומטרים מפני הכדור. המרחק בין שתיהן הוא כמה עשרות מטרים. תמרון-ההתקרבות הוא מיבצע עדין. הן חלליות מתקרבות אל המאדים במהירות העולה על זו של תנועת הכדור עצמו בחלל. המרחק ממצמצם. 30 אלף קילומטרים, 10 אלפים, החלליות מסתובבות, מתקרבות אל הכדור אחורנית.

ואו משמיע מכשיר הניחש צילצול חד: 12 מנועי-הקליעים רועמים בפעולה. 530 שניות נמשכת ירי-הסילון האדירה. המהירות יורדת מ-5.1 קילומטר לשנייה ל-3.1 קילומטר לשנייה. עם כיבוי המנועים האדירים מסוגלת מהירותן המואטת של החלליות לשמור על מסלול-עצמי סביב המאדים, בי גובה של 992 קילומטרים. את הסיבוב סביב המאדים משלימות החלליות כל שעה תיים, 26 דקות, ו-24 שניות. עם גמר התמרון ניגש המפקד לבחור את מקום-הנחיתה המתאים. שעה שהחלליות מסובבות את כדור-המאדים, מאפשר לו טלסקופ אסטרונומי לראות את פני המאדים ממרחק של כמעט אלף קילומטרים, כאילו הפירווי בנייהם רק כמה עשרות מטרים. מכשירי מופי וצילום מעבירים תמונה נאי מנה של פני המאדים אל המומחים, המחכים על פני כדור-הארץ.

★ ★ ★
נוחתים

הכנות לנחיתה מגיעות לסיומן. קליע-מכשירים שהונחת קודם לכן הדי עביר אל החללית את התמונים המדויקים על האקלים, מידת-הלחץ והלחות, השוררים על פני המאדים. סילונית הנחיתה, שהובלה כל הזמן בחללית-המשא, מוכנה לפעולה. חללית-המשא מתרוינת: חלק ממשאה מיוסם אל תוך סילונית-הנחיתה, השאר מועבר אל חללית-הנוסעים, לדרך חזרה. שלושה אנשים נשארים בחללית זו, שעה שיתר תשעת אנשי צוות מתכוננים לנחות במאדים. תפקידם של הושארים הוא קשה במיוחד: לשמור על החללית, ולקבל מהב-ריים את הדיעות שיאספו על המאדים. אם אחרי התקופה שוקבעה מראש לא יי שרבו החשעה, יהיו השלושה חייבים לשוב לכדור-הארץ. כדי שלפחות האינספורמציה שנאספה תיגיש בשלום למדענים. סילונית-הנחיתה בנויה בקווים הכלליים של מים רגיל. אחרי שמונעה צוורים לה לחדור אל תוך האטמוספירה של ה-מאדים, היא ממשיכה דרכה אל מקום

שיגיעו לקרבת המאדים, יטושו החלליות בעזרת מנועי-העזר בלבד. מרגע זה, שוב אין לגבי אנשי הצחת כל משמעות ליום או לילה. אלה מושגים הש-יכים לקרקע. כאן, בחלל, זורחת השמש כל הזמן. החיים בתוך החללית מתנהלים לפי משמרות-העבודה, ופקודות המפקד. ב-שעה 20.00 בדיוק, מכסים אנשי הצחת את החלונות — ו"הליל" מתחיל. בשעה 07.00, "למחרת" — מסירים את המיכסים, ושוב נעשה "יום" בתוך החללית.

★ ★ ★
מוות מטיגון ביצה

כובשי החלל אינם מתבטלים בזמן הטיסה. עליהם לעסוק באלף ואחד דברים: לבדוק את מידת החום של חומרי-הדף, הסכנה העיקרית היא, כי במיכלים הנמצאים בצד הרחוק מהשמש, תרד הטמפרטורה, ה-חומר הנוזלי יקפא ולא יגיע למנועים. יש גם הטיפול במיחמקי מיוזג-האחורי, אמנם, תערובת החמצן וההליום נעשית ב-אופן אוטומטי. אולם יש צורך לבדוק את המכשירים בקביעות — טעות קטנה עשויה לעלות בחייהם של כל אנשי הצחת. קיימת גם סכנת הרעלה הדרגתית.

טוקסיקולוגים קבעו כי בחיי היום-יום של בית רגיל נוצרים לא פחות מ-29 סוגי רעל. בטיגון ביצה, למשל, נוצר רעל חריף מאד, אבשם אקרולין. בבית רגיל, כאשר עולים אדי הטיגון, פותחת עקרת-הבית את חלון המטבח, והרעל מתנדף. באווירה ה-ר-מטית של חללית, אותו רעל עולל להיות קטלני. תפקידם של אנשי מיוזג-האחיר למנוע זאת, עלידי סיגון וטיהור האחיר. מצבור-המוזן זקוק אף הוא להשגחה מת-מדת. כי בחלל אין תחליף לקופסת-שימורים המתקלקלת בדרך.

רשת אספקת החשמל דורשת את הפיקוח העקבי ביותר. כי בחשמל תלוי כל דבר ב-חללית: מכשירי-הניחוש, החימום, מיוזג-האחיר, אם תופסק הספקת החשמל, יהיה זה עניינו של כמה שעות בלבד עד שמיחמקן חילוף-האחיר יחול לפעול והנוסעים ימותו מתוק. אב חל לקלול כלשהו בחשמל, תפקידו של התורן להעיר את כל אנשי הצחת, ולהזעיק את החשמלאי הראשי. המכשיר ל-הפקת אנרגיה מהשמש יהיה מסוגל בינתיים לספק כמות קטנה של חשמל, עד לגמר ה-תיקון. אולם אם יסתבר כי הנזק אינו ניתן לתיקון מהיר, יבקש הקברניט מה-ח

אשר איש אינו יודע מה סיבם. אין דבר רחוק יותר מן האמת. טייס-ניסויים הוא אדם שיטתי וקפדן במיוחד. הוא טייס מצויין, בעל חוש אחריות מפותח מאד — בין השאר גם לאשתו ולשניים-שלושה י-לדים המחכים לשוב הביתה.

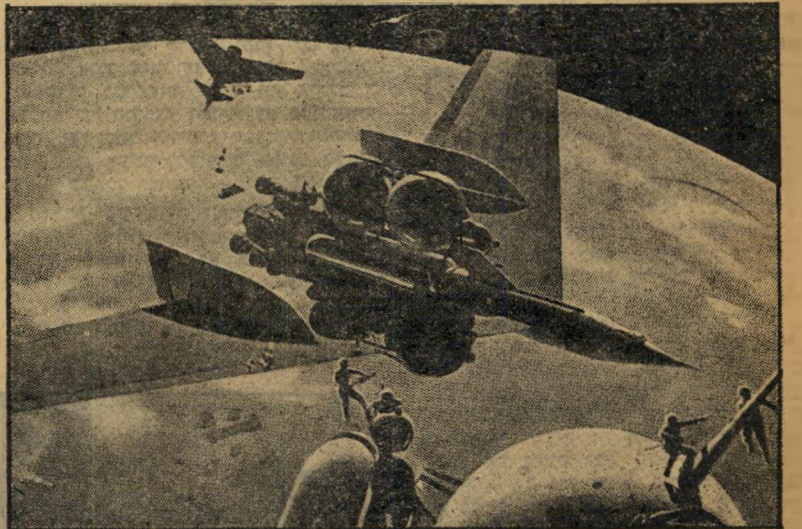
איתן התכונות הירדשנה מטיסי החללית הראשונה, שיצאו למסע-הבכורה למאדים. אין שום ספק שרק אנשי-מקצוע מנוסים ומיושבים בדעתם יבחרו למסע זה. ה-ר פתקנים או אנשים רשוכי שגוען-הגדלות לא יוכלו להצטרף. אף לא חמיימוג ועצבנים. האנשים אשר יבחרו לעבור את האימונים המיוחדים לקראת הטיסה יהיו, בהכרח, בעלי קריאופי דומים. ראשית, עליהם להיות בריאים ושלמים בגופם. כמה טיפוסים — למשל: אנשים אלה בני 30-35 לפחות, כי ראש הנבחרים יהיו בני 25 לפחות, כי לפני גיל זה לא יספיקו לאסוף את הניסיון והדיעות הדרושים למסע. הם חייבים להיות אנשים המסוגלים לעבוד ולחיות בצוותא, בעלי חוש-המורד יוזמה במקצועם. מעל לכל — הם יכירו את כל מה שיהיה ידוע עד אז על החלל.

עד אז, יהיו כבר מאות רבות של אנשים שעברו את טבילת-החלל. יהיו טייסים ו-טכנאים שהתרגלו להיכנס לסילוניות, ולעבור את שלושת השלבים של הטיסה אל החלל. בשלב הראשון, עוזבת הסילוניות את הר-קרקע, מגיעה לגובה מסויים; בסוף שלב זה נופל החלק התחתון של הסילוניות. שלב ב-דוחף את הסילוניות הלאה, ובסיומו נופל החלק השני. בשלב השלישי מגיע החלק השלישי — החללית — אל החלל, ומתחיל לטוס בכוחות עצמו.

מטעמי יעילות, יבחרו 12 איש למסע, וכל אחד מהם יהיה חייב להיות מומחה בכל המקצועות. במשך המסע הארוך עלול האלחטיאי לחלות; מיהו אחר חייב להיות מסוגל למלא את מקומו. המכונאי הראשי עלול ליפול קרבן להתקפת-עצבים, בחודשים הארוכים של טיסה בחלל האינסופי. בין אנשי הצחת חייבים להימצא לו מחליפים. לפחות שלושה אנשים ידעו כל-כלי-הטיסוד של הרפואה הכללית ורפואת-השיניים.

★ ★ ★
שתיים-אחתי-אפם!

שעת האפס מתקרבת. בתחתית-החלל מוכנות החלליות להרפתקה הגדולה. אנשי הצחת יושבים כל אחד במקומו.

מכנינים את החללית לסיפה. החללית, במרכז, הובאה חלקים-חלקים מן הקרקע, בתוך סילוניות. בתחתית-החלל שוטקים אנשי הצחת האחרונות להמראה למאדים.

ללית-האחות להתקרב למרחק של כמה עש-רות מטרים, ואחד מאנשיו ילבש חללימה (חליפת-חלל) ויקפד ככל-חשמלי מחללית אחת לרעותה, יד לגמר התיקונים.

★ ★ ★
אנשים קופצים החוצה

יום חמישי למסע. המרחק בין ה-חלליות לבין כדור-הארץ הוא מיליון וחצי קילומטרים. מכאן נראית הארץ כגודל הירח, כפי שזה נראה מן האדמה. במרחק קטן מכדור-הארץ נראה מעגל קטן, כרבע גודל האדמה. זהו הירח. שבעים-ושלושה יום למסע. כל אחד ידע מתוך חישובי הניחוש כי היום יראה מזהה אשר טרם נראה לעיני

אוסף ידיעות. כדור-לכת, זוגמה שונה מזו של הירח המלאכותי האמריקאי או הרוסי, מרחף בחלל מעל לחוף מזרח ארצות-הברית. בתוכו מכשירים המעבירים ידיעות.

הנחיתה בטיסה רגילה. גובהה של קילומטר בערך מפני הכדור, משליך הקברניט פצצת עשן, כדי לבדוק את כיוון הרוח — כמו במטוס רגיל. כעבור כמה דקות נוחתת הסילוניות במישור חולי, בענן אבק אדמדם. לבושים חליפות-לחץ, מצטופפים התשעה בחוסר-סבלנות בתוך חדר היציאה, שם מש-תנה הלחץ בהדרגה לזה השורר על פני המאדים. לבסוף הם ניצבים על כנף ה-סי-לוניות, קופצים מגובה חמשה מטרים אל הקרקע. כח-המשיכה חלש והתשעה מרחפים בעדינות למטה.

בני-האדם הראשונים הגיעו בשלום ל-מאדים.

★ ★ ★
גיבורי-היום וגיבורי-המחר

התפקיד הראשון הוא להכין את הסילוניות להמראה בחזרה. אי-אפשר לדעת אם לא יצטרכו להסתלק במהירות, מפני סכנה בלתי-נידעת. מתוך גחון הסילוני-גית מורידים אנשי הצחת שני טרקטורים. בעזרתם הם מעמידים את הסילוניות על זנ-בה, עד שהיא נהפכת לקליע זקוף, מוכן ליריית-ההמראה.

הצעד הבא הוא הכנת האוהל הפניאומטי אשר ישמש כבית המשלחת, כל זמן שהותה כאן. האהל יניג, למעשה, כיפה בקוטר של חמישה מטרים. עשוי מברדגומי ומצויד במכשירי בידוד ומיוזג-אחיר. כאן ישנו, יאכלו וינחו אנשי המשלחת, מבלי להזדקק לחליפות-הלחץ המסורבלות. שני הטרקטורים משמשים ככלית-החברה, והם בנויים בצורה המאפשרת להסיע בהם ארבעה אנשים וכל הציוד והמזון הדרוש להם לנסיעת-מחקק של כמה ימים. תוך שעות אחרות, מוכן הכל לפעולה. האוהל עומד במקומו, הציוד מוכן לשימוש. האנשים מתחלקים לקבוצות, כל אחת עם תפקידים ברורים. ללא איבוד זמן, הם מתחילים לעסוק במטרה העיקרית של ה-נסיעה: לבדוק את פני המאדים והרכבו, לחפש סימני-חיים שיוכיחו אם פעם היה קיים עליו גזע של יצורים חיים, בעלי-הבנה. הם אוספים צמחים, אבנים ומתכות, חוקי-רים את המבנה המת-קרקעי בעזרת פיזיצים וטייסמגראפים, מצלמים רבבות צילומי-צבע וסרטים דוקומנטריים. יכולת הקיבול של הסילוניות הוא הגבול היחיד למה שהם יכולים להחזיר עמם ארצה. כאשר, כעבור 709 ימים, יחזרו אנשי המשלחת אל כדור הארץ, הם יהיו גיבורי-היום. אולם כבר באותו רגע יהיו מובנים לפעולה גיבורי-המחר: אלה אשר יטושו אל המאדים כדי להתיישב עליו בקביעות.

מנגנון

שיא קטן

אחד השיאים הקטנים במדינה הושג בי- שבוע שעבר על-ידי שמעון פרס, המנהל השאפתני של משרד-הבטחון. הוא נסע ל- אירופה, "בענייני משרדו", חזר כעבור שלושה ימים בדיוק.

מאחורי השיא הסתתרה עובדה משעשעת, שלא זכתה לפרסומת הראויה לה. כשהגיע פרס לפאריס, כדי לטפל בענייניו במשרדי הממשלה הצרפתית, נתקל בחיך של הש- תוממות אדיבה. האם מסיה פרס לא שמע על המשבר בצרפת? מובן מאליה שאין לסדר שום דבר לפני שתכונן ממשלה חדשה. פרס עלה על המטוס הראשון (אטלנטי), חזר כלעומת שבא.

אנשי משרד-החוץ, שמדיניות-החוץ הפ- רטת של "שמעון פרסומת" עיצבנה אותם מומן, רק שמחו לאידו. "אילו היה מר פרס שואל מראש בשגרירות שלנו", אמר אחד מהם, "יכול היה לחסוך למדינה את ה- הוצאות". הוסיף פקיד שני: "חוץ מזה היה כדאי למר פרס לקרוא עיתונים".

תעופה

בת-האוויר

יתכן כי בריגיטה-עליזה פאנגל היתה בוחרת לעצמה מקום אחר להיחלד, אילו ידעה מראש לאיזה צרות תגרומ. כי מאז יצאה לפני שמונה חודשים לאוויר העולם במרומי האחיר, במטוס אל-על שטס בשמי גרמניה (הטוס הזה 1010) גרמה טרחה למוסדות רבים.

בעיה מס' 1: מהי לאומיותה של ילדה הנולדת במטוס ישראלי לאם קאתולית, ש- היא אזרחית אוסטרית, מעל לשטח ריבוני של קהילת-הברית הגרמנית?

המוסד הראשון שנאלץ לתת את דעתו על המקרה היה שלטון הכנסיה הקאתולית. הורי בריגיטה-עליזה הביעו את הרצון כי הדיילת הישראלית החמודה שעזרה לאם בשעת הלידה האחירית, עליזה פלאשר (ש- שמה הפרטי ניתן לילדה), תורשה לכהן בטכס הטבילה כעדה רשמית.

הכנסיה העתיקה גילתה גישה חדישה. היא נענתה לבקשה הבלתי-רגילה, אל-על תרמה כקבוק של מי-ירדן שהוטס במיוחד לוינה.

אזרחית משולשת. גם הממשלה הי- אוסטרית היתה חדישה ונמרצת. היא נתנה היתר למשרד-הרישום בווינה לרשום את בריגיטה-עליזה כאזרחית אוסטרית.

אך נעשה הרישום, נתקבלה במשרד אל- על שאלה רשמית של משרד-הרישום כי לימבורג, גרמניה, שרצה לדעת מדוע לא נרשמה אצלו כחוק האזרחית החדשה ברי- גיטה-עליזה פאנגל, אשר נולדה בגובה 5000 מטר מעל לעיר. באותה שעה פנה למשרד החברה, בהולנד נציג משרד-הרישום של העיר ההולנדית הקרויה אף היא לימבורג, שרצה לרשום את התינוקת-האוויר כנתינת המלכה ויליאנה. בחשבון משרד-הרישום של נולדה מעל לעירו שלו.

עסקי אוויר. אך כל זה היה כאין וכאפס לעומת הבעיה העיקרית. אל-על הוויזיה על רצונה לתת לרן הנולד כרטיס טיסה חינם לכל החיים, בכל קווי החברה. באופן שיגרתי העביר על כך הודעה לרן-ייליאם הילדרר, המנהל הכללי של האגודה הבינלאומית לתובלה אווירית, בה מאוגדת 79 חברות-התעופה בעולם.

המנהל סירב לאשר את המתנה. לפי חוקי האגודה, המקפידה על מתיר אחיד בכל החברות, אסור לשום חבר לתת כרטיס במחיר מוזל, או בחינם, לכל אדם שהוא (פרט לסוגים מסוימים וקבועים של עובדים וסוכנים). בית-משפט מיוחד של האגודה יכול להטיל קנס של 25 אלף דולאר על מפירי כלל זה.

כעוד ימים מעטים תתכנס במיאמי, אר- צות-הברית, ועידה כללית של האגודה. היא תחליט אם מותר היה לחברת אל-על לחגוג מאורע אנושי חמוד כזה בגיטסה אנושית כל כך חמודה.

תליאביב

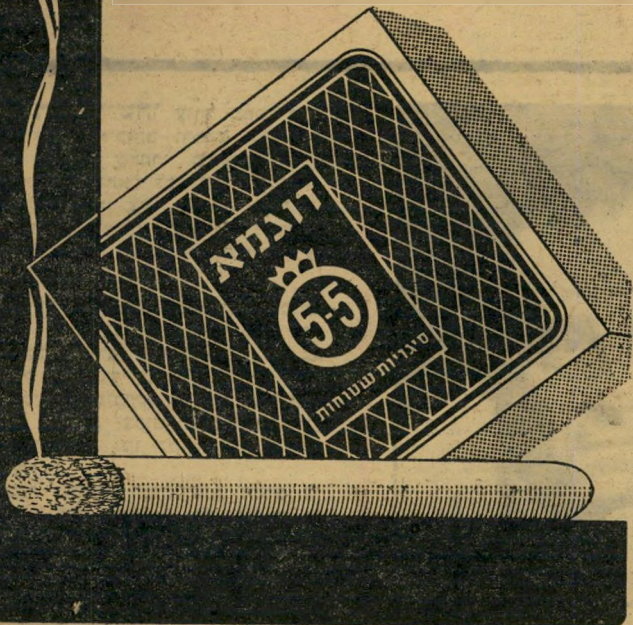
סינימה בלש

מאז נפתח קולנוע מקסיס, בפנינת שדרות בני-ציון, התרדיה את יהודה ביאלר, מפקח הגנים הציבוריים של עיריית תליאביב, תו- פעה חדשה: ילדים שטיפסו על עצי השדרה, כדי לראות את הסרטים מבעד לגג הפתוח של הקולנוע החדש. ביאלר החל מציב פקח במארב ליד ה-

חזש!

למעשני סיגריות שטוחות.

דוגמא שטוחה

20 סיגריות 370 פרוטה אחים בז'ונו בעמ

קולנוע. השבוע הביא למקום פקח זמני, שנשכר בלשכת העבודה, קישט את ראשו בכובע של פקח, השאיר אותו להגן על הצמחיה.

מיד עם התחלת הצגת הערב החלו ילדים מטפסים על העצים. הפקח תפס אחד מהם, וזה פתח מיד ביללות אימים. שני גברים שעברו במקום ניגשו לפקח, ביקשו לשחרר את הילד. הפקח סירב; השניים שיחררו את הילד בכוח.

אך הפקח לא ויתר בנקל. במקום הילד, תפס עתה אחד משני המשחררים. עד ש- תופיע המשטרה. המשטרה הופיעה. אולם במקום לעצור את האיש, באשמת הכשלת פקיד-ציבור במילוי תפקידו, היא עצרה את הפקח עצמו, על שלילת-הופש לא חוקית.

יורדים

ישראלים במינכן

כמו ישראלים רבים בנכר, שמחו אייוק ברלש, משה גרישה וטומס קובאץ' כאשר נפגשו במינכן. אך לא רק עברם המשותף בצה"ל וכישראל קישר אותם; קשרה ביניהם חוליה חזקה הרבה יותר: עברם כפושעים.

בישראל היו השלושה מוכרים היטב למשטרה. ברלש, 31, יליד פולין, עסק ב- העברת סחורות גנובות ובהתפרצויות. גרי- שה, 28, גם הוא יליד פולין, היה שותפו של ברלש ברוב עיסוקיו. השלישי, קובאץ', 35, יליד הונגריה, סחר בסמים משכרים, ובעיסקות מירמה.

תנאי-העבודה הקשים בישראל דחפו או- תם לחפש פרנסה בחוץ-לארץ. הם השתקעו במינכן.

בעדי-החנות צעק. ארבע פעמים בוצעו מעשי התפרצות בעיר הגרמנית, מבלי ש- המשטרה תתפוס את הפושעים. שיטת העבודה היתה זרה לחוקרים המקומיים. לפני חמשה חודשים נפתרה התעלומה. שלושת המהגרים, מחזיקי זרכונים ישרא- ליים, שמוך את עינם על חנות תכשיטים גדולה. מתוך תצפיות ממושכות ידעו כי בעלי-החנות נוהג לסגור את עסקו לארוחת- הצהרים, ובטרם צאתו הביתה היה אוסף את מרבית התכשיטים היקרים ולקוחם עמו בתיק.

ברגע שבעל החנות עמד לצאת מחנותו, ותיקו בידו, התנסלו עליו השלושה. אך לפני שהצליחו להנחית מכה על ראשו, פרץ ה- גרמני כצווחות. עוברים-ושבים פתחו ב- רדיפה. השלושה השליכו את שללם, ניסו להתחמק. אך ברגע המכריע הופיעה מכונת- משטרה, שהדבירה אותם במהרה.

מכתב לידירה. השבוע קיבלה אחת מידידותיו של ברלש, תושבת תליאביב, מכתב-ממינכן. שלח אותו מכר חתיק. הוא ביקש ממנה להעביר לאשתו-לשעבר של ברלש בשורה עצובה.

הדבר קרה אחרי ששלושת הפושעים היורדים הובאו לפני השופט במינכן, גידונו 12 שנות מאסר. בדרך מאלם המשפט אל הקומה התחתונה, שם המתינה מכונת- אסירים, התחמק ברלש מידי המשמר, דילג מעל למעקה אל הקומה הראשונה.

שוטרי-הליחוי לא ניסו אפילו לרדוף אח- ריו, הם שלפו אקדחים, הרגו אותו במקום.

כל ישראל

חודרים ועולים

האיטלקים יחדרו לארץ, אחרי ש- הצליחו להדורר לשדות-הנפט באיראן. הם ישתתפו בחיפוש אחרי אצרות פוספאטים בישראל, וגם מגלים ענין בשותפות במפ- עלי הפוספאטים הקיימים. . . השאלה המעסיקה כיום את מוסדות קליטת העולים היא אם להכניס עולים חדשים למעברות ולהוציא את אנשי המעברות ה- תיקים לשיכונייקבע, או להשאיר את ה- תיקים במקומם ולהקצות את השיכונים ה- חדשים לעולים החדשים לגמרי. . . מספר תושבי המעברות הוא כיום 32 אלף איש, ואילו בעונת החורף הקרובה יבנו 26 אלף יחידות דיור לעולים. . . אחרי מינצ'י שופטים ערביים, ייפתח בקרוב מעמד חדש בפני אזרחים ערבים, במנגנון המ- שלתי. יהיה זה תפקיד קצין-מחוז, ומשבו יהיה בנצרת. . . בין הזוכים בפתחת היכל התרבות היה המיליונר היהודי מ- חנצואלה, ב. שרובר, שהתרשם עד כדי כך מן המאורע שהביע את נכונותו לתרום חצי מיליון דולאר להקמת אולם קונצרטים ב- ירושלים, בתנאי שישא את שמו.

שרות מקליטי-סרט

(TAPE RECORDER)

הרכבת מיקרופונים - הקלטות קול

המומחה: "רדיו דוקטור", תליאביב, רח' אידלסון 4, טל. 24433

Advertisement for a woman's beauty product. Includes an illustration of a woman's face and text: 'תוק שכולסיים הפצעונים בפנים יעלמו כליל ע"י שימוש טירא (ביוקוסמה) אי אקנה אנטיוביאטי עם טירוטריציין'.

הנודד (הודו)

מלחמה ושלום (איטליה-ארצות הברית)

טוב תשי"ז * הסרט הטוב

הקולנוע לא יכלו להצביע לפחות על סרט אחד שהוצג באחת משלוש הערים הגדולות, ולומר עליו: "זהו סרט טוב, אל תחמיצו אותו". מסתבר שבדרך כלל נענה הקהל הישראלי לעצה זו. ציבור צופי-הקולנוע הישראלי לא היה השנה רק ציבור שעמד באופן יחסי בראש מבקרי הסרטים בעולם, הוא ראה באופן יחסי את המספר הרב ביותר של סרטים טובים. אולי בפעם הראשונה בתולדות הארץ, רשימת הסרטים הטובים של השנה היא גם רשימת הסרטים מרובי הצופים וההכנסות של השנה.

טעם טוב

שני ניים מתוך ארבעת הסרטים הטובים של השנה, מלחמה ושלום והנודד, עמדו בראש רשימת המבקרים של השנה. בראשון ביקרו יותר מ-150 אלף צופים; בשני חזו 120 אלף. שני הסרטים הטובים האחרים, נודד למרות כרחי לה פטרארה, שאינם מסוג הסרטים הנודעים להמונים, למרות שלא עמדו בראש טבלת המבקרים, נכללו למרות זאת בין

שחקנית השנה מריה של

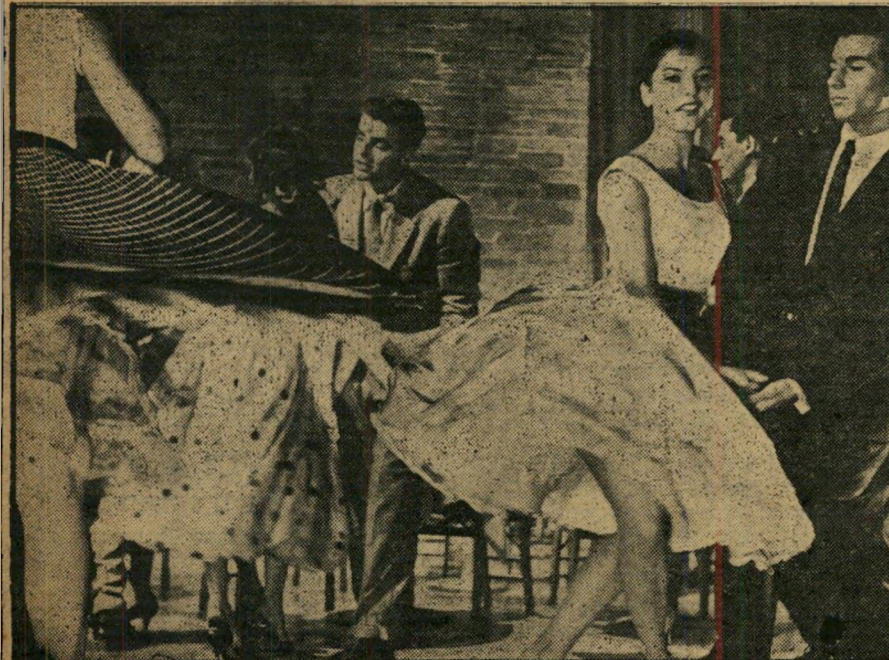
שחקן השנה הנרי פונדה

אילו היה מושהו עורך מחקר מדעי מדויק על איכותם ורמתם של סרטי הקולנוע בשנים שאחרי מלחמת העולם השנייה, ועורך בהתאם לכך טבלת עקומות, היה מתקבל בפניו ציור מעניין. סיום הי מלחמה הביא לעולם שפע של יצירות קולנוע אמנותיות מצוינות, ששלטו על הבד כשלוש שנים רצופות.

מיד אחרי כן, ירדה העקומה מפיסגתה כמעט אל תחתיתה. הסרט ההוליוודי הרע השתלט על העולם, וגראה היה כי בא קיצו של הקולנוע כאמנות, והוא הפך למוצר תעשייתי מובהק. רק בשלוש השנים האחרונות קיבלה עקומת רמת הקולנוע צורה נורמלית — קו כמעט ישר, העולה כלפי מעלה.

אם שנת תשס"ו היתה שנת הסרט הי בינוני, לא רעה מבחינתו של הצופה הי ממוצע אולם חסרת סרטים שיועזו את קהל הצופים ויעוררו בהם התרגשות של ממש, אם תשס"ז היתה שנת שפע של סרטים טובים כהשוואה לשנים שקדמו לה, היתה תשי"ז לצופה הקולנוע הישראלי, שנת הסרט הטוב. לא המצוי, אולם הטוב. לא היה כמעט שבוץ בשנה זו שמבקרי

סרט הרע תשי"ז * הסרט

רוק - רוק - רוק (ארצות הברית)

הזרע הרע (ארצות הברית)

לה סטורדה (איטליה)

נידון למוות ברח (צרפת)

תשי"ז * הסרט הטוב תשי"ז

היו אלה התיק השחור, סרטו של אנדרי חייט על השחיתות והפרדוכס שבמשפט; סלקה ולקה, סרט שודי אמנותי נדיר על חיי הדייגים; סאנסו, סרט האהבה האיטלקי המצויין; הלנה והגברים, סרטו של ז'אק רינואר, עם איגריד ברגמן; ול אחרונה גם גיבורים נופלים, סרט אמריקאי על השחיתות בספורט הבוקס.

★ ★ ★

מסכים על 4

הצופה הישראלי הממוצע, המרבה לבקר בקולנוע כמעט יותר מאשר אורח כל ארץ אחרת בעולם, היה הרבה יותר ברוך מאשר חבריו בעולם. רק בארבעה סרטים היה זהה עמם בבקורתו. מלחמה ושלוש, המלך ואני, אנטסטסיה ומרד ה' נעורים, היו הסרטים היחידים שזכו בישראל לאותו שיא של הצלחה. לו זכו באירופה ובארצות הברית.

לא שמות הכוכבים, ולא נושאי הסרטים או ההשקעות העצומות שהושקעו בהם, הם שמשכו את הצופה הממוצע בישראל. הוא חילק מתשומת ליבו לסרטים טובים, השונים בתכלית. הוא התעניין בסרטי מלחמה טר

שחקנית המשנה השנה הלן הייס

שחקן המשנה השנה אוסקר הומולקה

תריסר הסרטים המכניסים של השנה. עובדה זו יש לציין לזכותו של הקהל הישראלי. שעה שעמדו להציג את לה סטורדה בתל-אביב, חששו המסיצים ובעלי הי קולנוע שלא יהיה מספר מספיק של מבקר רים בסרט זה כדי למלא את הקולנוע במשך שבוע אחד. הסרט הוצג בפני אולמות מלאים, למעלה משלושה חדשים.

גם שאר הסרטים ברשימת הסרטים מרובי המבקרים של השנה נמצאים ברשימת הי סרטים הטובים. לפי סיכום ההכנסות מדוי רגים ברשימה זו, אחרי מלחמה ושלוש והנודד, מרד הנעורים, סרטו השני של ג'ימס דין; אנטסטסיה, סרט החזרה לבד של איגריד ברגמן; ג'רבו, הסרט שהעלה לכוכבות את מריה של; המלך זאני, שהפך את יול ברינר לכוכב השנה; דונצ'יק, הסרט האוסטרי הראשון בארץ אחרי המל חמה; לה סטורדה, מוכי ריק וריצ'י ארד השלישי.

רק מספר מועט של סרטים טובים בי אמת לא זכה לקהל מתאים. בהשוואה ל תופעות של השנים הקודמות, בהן כמעט כל סרט טוב היה חסר מבקרים, היה מספר הסרטים שהוגזחו השנה עלידי הצופים דל.

הרע תשי"ז * הסרט

קרוסל (ארצות הברית)

20 אלף מיל מתחת למים (ארצות הברית)

השרה הלבנה. ג'ין הרלו, שיאחה קסם נשי וכשרון משחק נדיר בסרטים.

המלאך הכחול. מרלין דיטריך, שהקסימה את העולם בכוח אישיותה המיוחדת במינה.

הפצצה הכנורית. דיאנה דורס, הפכה כוכבת וזוהר מצליחה בזכות נתוני גופה.

ביום, כמו מיסטר רוברטס, עם הנרי פונדה; התקפה של רוברטס אולדריין; וסרט המלחמה הטוב ביותר של השנה. אדם בקרב, שתיאר את דרכה של כיתה חילים אמריקאים אל גבעה אלמונית בקוריאה, בהדירה עמוקה לנפשו של החייל הרגלי, ולסכך הבטיחות להן הוא נקלע בשעת קרב. הוא נהר לסרטים דוקומנטריים למחצה, כמו המדבר המתעורר של חלט דינגי, עולם הרממה של אייב קוסטו, והיבשת האבודה, הסרט על איי הודו המערבית. הוא נדחק בפתיחתם הצרים של בתי הקולנוע כדי לראות קומדיות מוסיקליות וקומדיות סתם, כמו המלך ואני, ברנשים וחתוכות, הכנפיה העליונה או החייל האמיץ וינדראש.

הוא לא נרתע מיהס הזלזול של סדרני הקולנוע ומיסורי הגיהנום להשגת כרטיסים, כדי לראות סרטים דרמטיים מעולים, המטפלים בבעיות האדם בן זמננו. היו אלה הדיבורים עיופים, סרטו של אייב זאפטי, המטפל בבעיות הריקנות בחיי החיילים המשוחררים; עליזה ומשפט, הדן באפליה הגזעית בארצות הברית; בעל זרוע הזהב, העוסק בבעיות הנרקומנים; מרד הנעורים, שעסק בהתלבטויות הנוער של היום. סרטים טובים אחרים מסוג זה היו כתי היפהפיה, עם אנה מניאני, כופרינפשו, עם ג'ון פורד.

לא חסרו השנה גם סרטי אהבה משובחים ונוגעים ללב. הופשה בונציה עם קתרין הפכורן, בייבי דול עם קרול בייקר, היו הטובים בהם.

בתשי"ז היה צופה הקולנוע הישראלי יכול לחזות בפעם הראשונה בסרטים פוליטיים, שמתחו ביקורת חריפה על משטרי הרודנות. הטוב שבהם היה דוקא סרט מצוייר, הוות החיות, לפי ספרו של ג'ורג' אורוול. ואילו בין סרטי הדרמה הטובים בלטו מעל לשאר ג'רבו, לפי ספרו של אמיל זולא; ג'רי בשני זווים, יצירתו הניאוריאליסטית למחצה של קרול ריד; מוכי דים, האפוס הנפלא של הרמן מלחיל.

יצירות יפות ופירות באושים

ארבעת הסרטים, שנבחרו כסרטי השנה, כוללים בתוכם נצאט את כל יעודיה האמיתיים של אמנות הקולנוע. הם היו נציגים נאמנים לזרמים שונים בקולנוע. אילו, מכל הסרטים שהוצגו בישראל השנה, היו נותרים רק ארבעה אלה, היה זי בהם כדי לתת מושג על מהות הקולנוע בתשי"ז.

היחפן, הטרנזיקומדיה המוסיקלית ההודית של ראגי קאפור, בליל של חוקיים מצאילי ציאפלין ועד רנה קלייר, בתוספת אידיאלוגיה סוציאליסטית, בתערובת חן מורחית, טעם טוב וכשרון משחק, היה הסבר המוחשי ביותר ליעוד האמיתי של הקולנוע — שעשוע טוב, מזעזע רגשות עבור ההמונים. מלחמה ושלום, ההמחשה הקולנועית של יצירת הספרות האלמותית של טולסטוי, שלא יכלה להתחרות ביצירה הכתובה בגלל השוני שבאמצעי הביטוי של הקולנוע והספרות, היתה שיחזור מרהיב של מאורעות היסטוריים ושל רוחה של תקופה שלמה. הנדון למרות ברה, סרטו של רוברט ברסון אודות מלחמתו של קצין השירות החשאי הצרפתי בקירות כלאו, היה דוגמה נפלאה לאפשרות ההבעה האמנותית האישית, באמצעות המצלמה. הרביעי, לה סטראדה, הסיפור הנוגע ללב של אהבתה של נערה מפגרת ללולין חסר לב, סימל את תחילתו של הזרם הניאוריאליסטי בקולנוע.

גם שלושה מתוך ארבעת הרעים שבסרטי השנה היו רק דוגמה לונים של פירות באושים, שיתכן ואפשר היה למצוא ביניהם פירות רקובים ורעים עוד יותר. המוצר החודש ביותר בא לידי ביטוי בסרט רוק, רוק, רוק, הוא אפיין זרם של סרטים חסרי תוכן ובעלי עלילות טפשויות לגמרי, שסחפו צופים רק בגלל צריחות תזמורות הג'ז ורקודי הרוקנרול שנראו בהם.

יותר ישן היה סוג הסרטים עליהם נמנה קרולס. המחזה המוסיקלי של רוג'רס והאמרשטיין, הדיוע גם בשם ליונס, שאולי היה מבדר בשנות השלושים, הפך בגירסתו ההוליוודית לאב-טיפוס של ביזור קלוקל, סכריני ומשעמם.

מסוכן מכולם היה הזרע הרע, שיש רק להתברך שסרטים מסוגו אינם מופקים בסיטונות. היה זה סרט שהופק על פי ספר פטיכופאטי לגמרי, המנסה להוכיח כי תכונת הרצח עוברת בתורשה. ברצף שעלילה זו, המתארת מעשי רצח של ילדה קטנה, מומחזות על הבד, היא הופכת מנימוק בויכוח לעובדה חזותית לגבי הצופים. למרות שביצועו לא היה רע, עשה אותו תכנון לסרט רע מאוד.

20 אלק מ'ז מתחת למים היה סתם אכזבה. מאגדתו הקסומה של ז'ול ז'רן על הצוללת נאוטילוס, בידי אמן כחלט דינגי, אפשר היה לצפות למשהו מסעיר. תחת זאת קיבל הצופה סרט כמעט מושלם מבחינה טכנית, אך חסר הנשמה והאווירה שהיו צריכות לאפיין דוקא אותו.

כוכבים ונערי-זוהר

רק לעיתים רחוקות קורה ושחקן בעל תפקיד-משנה, המופיע על הבד הרבה פחות מאשר בעלי התפקידים הראשיים, מצליח להאפיל במשחקו על משחק הכוכבים. השנה היו לכך שתי דוגמות בולטות מאוד. הדוגמה הקלאסית היא הן הייס, הן, שחקנית קולנוע מצטיינת בשנות השלושים, וכיום אמו של גיימס מק'ארתור, אחד הכוכבים המבטיחים ביותר של הוליווד, הופיעה אחרי שנות פרישה מהקולנוע באנסטטיה. היא שיחקה את תפקיד הצארית הזקנה, הצליחה להאפיל בכשרונה ובעדינות משחקה על כוכבים כיוול ברינגר ואינגריד ברגמן.

אוסקר הומוליקה היה שחקן-המשנה המצטיין בין הגברים. בתפקיד הגנרל קוטווב, במלחמה ושלוש, הצליח הומוליקה להטביע את חותמו כמעט לאורך כל הסרט, למרות שהוא מופיע בו דקות ספורות. הוא ביטא באופן גאוני הן מחשבתו של איש הצבא הרוסי, ואת רגשותיו של האיש שהמציא את שיטת האדמה החרוכה.

כמו בשנים הקודמות נראה מספרם של המבצעים, הראויים לתואר שחקן השנה, מגוון בהשאה למספר הסרטים הטובים. שוב ושוב היו אלה אותם השחקנים שהצטיינו בשנה החולפת ובשנה שקדמה לה. לורנס אוליביה בריצ'ארד השלישי, מישל סימון בהמרגשת, ציארלס לוהטון בבנות גידלתי, ראגי קאפור בהיחפן, או גיימס דין במרד הנעורים — כולם היו שחקנים מצטיינים, אולם השנה לא היתה שנתם.

משחק תיאטרלי נדיר ומרטיט הביא אל הבד הישראלי הסרט האוסטרי דוניה, בהשתתפותו של ולטר ריכטר. זה שנים רבות לא נראה משחק מעין זה על הבד. אולם עבור הצופה הישראלי היה זה מביצע חריפעמי. ראוי יותר לתואר היה הנרי פונדה, פיר של מלחמה ושלוש, מיסטר רוברטס בסרט בשם זה והאורח הקטן בסרטו של היציקוק, הנאטם.

פונדה, שחזר אל הבד אחרי תקופת פרישה ממושכת, אינו מסוג הכוכבים יפיהתואר המרעידים לכבות נשים. בגבריותם. הוא כחוש, כפוף קמעה וחיו; אולם במשחקו, בעומק חזירתו לתפקידו לא היה לו מתחרה השנה.

בין הנשים היתה שחקנית השנה מריה של, שהופיעה בתפקיד הראשי בגירבו, ונראתה בישראל זמן קצר לפני כן בסרטה הנפלא הנשר האחרון. היא הביאה אל הבד טיפוס בלתי-רגיל בימינו של שחקנית המצליחה, למרות מסך הכסף, לעורר חמימות ולטוע רגשות אושר בצופה, בכח חיובי בלבד. מתחרותיה לא היו רבות; מלבד גוליאטה מינה, כוכבת להיטראדה, ואינגריד ברגמן, שחזרה לבד באנסטטיה, סוואן היורד בחזר אויל דמעה, וקתרין הפכורן בחופשה בונציה. היה המרחב הדרמטי הנשי שזמם לגמרי.

קהל בררני יותר

ה היה מצעד הצלולויר של שנת תשי"ז. אלה היו הסרטים הטובים והרעים, אלה היו הצלחות והכשלונות. מה הסתתר מאחורי מסך הכסף? האם עליית רמת הסרטים, ונהירת הקהל לסרטים טובים דוקא היתה קוניונקטורה מסחרית בלבד, או שהסתתר מאחורי תופעות אלו תהליך חברתי ואמנותי? אין ספק כי התשובה השניה היא הנכונה. בראש וראשונה חל שינוי ומועמיק בקהל צופי-הקולנוע בישראל. הוא גבע מגורמים כלכליים וחינוכיים גם יחד. התופעה, שהיתה כה אופינית לצופי הקולנוע הישראליים, של בילוי ערב בקולנוע ויהיה אשר יהיה הסרט המוצג בו, כמעט ונעלמה כליל. הצופה הישראלי הממוצע בוחר כיום את הסרט שהוא הולך אליו, למרות שהבחירה היא בדרך כלל בין כוכבים, ולא בין נושאים או רמת הסרט.

מחירי הכרטיסים הגבוהים, מבול של בתי קולנוע חדשים וחדשים, אמצעי בילוי ערב נוספים בברים או ליד זרוע האספרסו הווליים, הפכו את הצופה הישראלי לברון מאיר. זוג שחשב השנה לבלות ערב בקולנוע, חשב פעמיים על הסרט שהוא הולך אליו לפני הוציא את ארבע הלירות שלו.

אין קצו שום ספק כי הצפה הישראלית חונך לאחרונה יותר לראות סרטים. עצם העובדה שבשנה האחרונה בלבד קמו רק בתל-אביב שלושה מועדוני סרט טוב ציבוריים, המושכים מאות מבקרים; העובדה שבפעם הראשונה התאפשרה בארץ הוצאה מסחרית של ירחון קולנוע (אמנות הולנוע), שאינו מטפל בחיי המין של הכוכבים אלא בחינוך להבנת אמנות הקולנוע; העובדה שהעתונים היומיים החלו להקדיש בשנה האחרונה למדורי הקולנוע כפליים מקוב מאשר קודם לכן — כל אלה מעידים שחל שינוי ביחסו של האורח הישראלי לקולנוע.

התהליך, שנוצר כתוצאה מכך, היה פשוט: הופיע גורם התחרות בקולנוע הישראלי. בעלי בתי קולנוע, שהיו עד כה להציג סרטים גרוועים לפי החוזה עם חברות ההפצה, העדיפו לשלם פיצויים במקום להציגם. יותר ויותר התרבה מספר הסרטים הטובים על מסכי הערים.

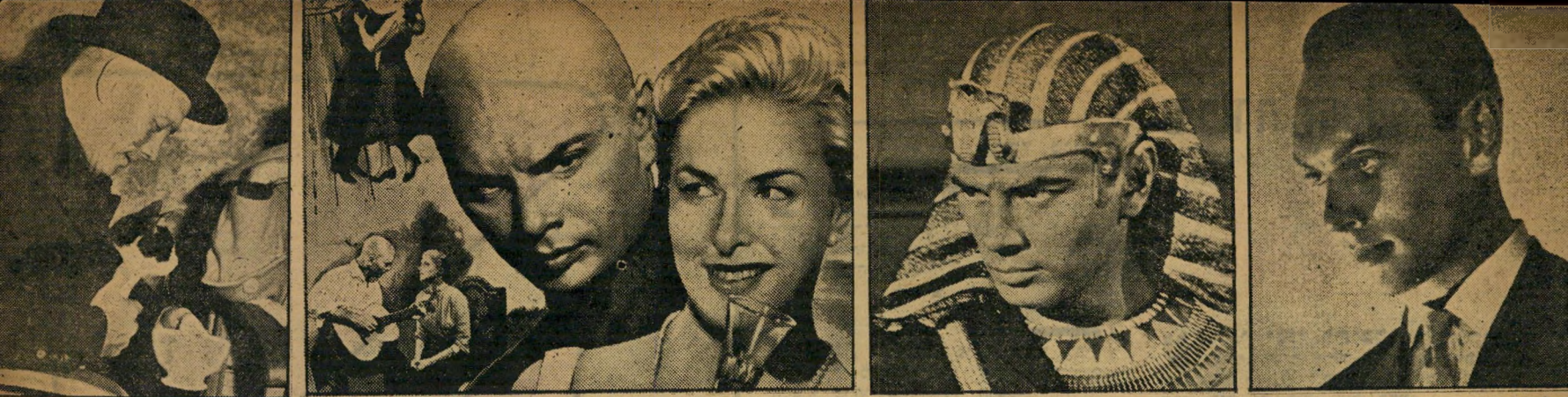
לכאורה היה מספר הצופים צריך לרדת, כתוצאה מהצב הכלכלי. אולם המספר הכללי כמעט ולא ירד. להיפך, הוא אף עלה במקצת. הגורם לכך היתה שוב עליית רמת הסרטים המוצגים. הצופים שהמעיטו את ביקוריהם בגלל קשיים כלכליים לא החלו אדם לבקר יותר בבתי קולנוע, אולם הקולנוע חדר לשכבות חמשות, תרבותיות יותר של הקהל הישראלי. די היה לראות את קהל הצופים שבא לראות את הסרט האוסטרי דוניה. רבים מהם לא ביקרו בקולנוע מימיהם, בזלולם בסוג ביזור זה. אולם לא רק ברונותו של הקהל הישראלי העלתה את טיב הסרטים המוצגים בארץ. גרמה לכך מהפכה רחבה יותר יסודית ועמוקה, שהתחוללה במרכז תעשיית הסרטים. הוליווד. היתה זו מהפכת הכוכבים.

ידידתם של כוכבים

הומצאה על-ידי קרל לימל, בעל סוכנות הפצת סרטים בניו-יורק, כעשור הראשון של המאה, הוא הבחין כי הנערה הכהה האלמונית המופיעה בסרטי חברת ביאורג, מושכת את תשומת-לב הקהל. הוא שילם לה סכום יותר גבוה כדי שתעבוד למענו. למל פירסם את שם הנערה, שצופי הקולנוע שאלו אודותיה בעתונות, וימים מספר אחרי כן הודיע על מותה. מאוחר יותר האשים את יריביו כי הם פירסמו את דבר המות כדי להכשילו. פלורנס לורנס המונהה הפכה כוכבת. רבבות נהרו לראותה.

כך התפתחה שיטת הכוכבות, ממרי פיקפורד וליליאן גיש עד טדה ברה, גלוריה סואנסון וגרטה גרבו. לא היתה זו שיטת רעה. פירסומת יכולה להועיל לשחקן לפני הופעתו הראשונה. אולם בקולנוע עוזרת להצלחה יותר מכל ההצלחה עצמה. אולם הצלחת המסחררת של כוכבות כגין הרלו, או מרלין דיטריך, לא היתה רק בגלל הרעש שהקימו סביבן. הצופים נהרו לראותן בגלל אישיותן המיוחדת, בגלל המיסתורין שאפף אותן, בגלל הקסם המזור שהשאירו בלב הצופה.

הכוכבים של הקולנוע המודרני הם שונים לגמרי. לרוב, הם הופכים כוכבים לא בשל יכולת המשחק שלהם, אלא בשל היכולת לשחק את מה שהצופה מצפה לראות בהם, לגלם דמות שהצופה יוכל לתלות עליה ולשאוף להמוות לה. תהליך זה הוא שהרס את שיטת הכוכבים. הוא שהרס גם את הוליווד עצמה. כי הוליווד אינה עוד מה שהיתה פעם. תעשיית הקולנוע ההוליוודית הפכה כמעט כליל לרכושם של הכוכבים שהיא בנתה אותם. חברות הייצור הגדולות אינן כיום אלא חברות הפצה, הכוכבים של היום אינם עוד כוכבי שביט, שמאחוריהם מודגב ונב של סוכנים, יועצים ופיללים. הם עצמאיים, הם רוצים להצליח, כשחקנים. כיצורנים, הם יוצרים ברובם סרטים טובים יותר, נועזים יותר. תהליך מתחיל מחדש. שוב נולדים הכוכבים הכיבושים לבבות לא רק בגלל זהה מפותח או קול סכסי, אלא בגלל אישיותם המקסימה והמושכת. הדוגמה הבולטת ביותר לכך הוא יול ברינגר.

כוכב השנה

יול ברנר

קרחת זורחת יוצרת קדחת

אם שימת הכוכבים המלאכותיים, אלה הזוהרים לא בכח אישיותם הפנימית או כשרון משחקם, קנתה לה אחיה בין צופי הקולנוע בעולם, היה זה בראש וראש שונה אודות לשאיפתו של צופה הקולנוע הממוצע להדהות עם הכוכב החביב עליו. צופה הקולנוע הממוצע היא נערה, או נער בגיל ההתבגרות. מחקר עולמי הוכיח כי 60% מצופי הקולנוע הם בגיל 15-24. דמות קולנועית, מאשר עם דמות ספרותית או בימתית. את הדמות הקולנועית הוא היה יכול לראות פעמים רבות, מזוויות שונות, במצבים שונים, על רקע שונה. הוא יכול היה ללמוד כמעט כל פרט עליה מעתוני הקולנוע, שמסרו לו פרטים על הדמות אותה הציב בתהיכרותו, החל ממנהגי האכילה שלה וכלה ביחסי המין שלה. צופים או צופות שירצו לחקות, להדהות או לחיות את יול ברנר, יתקשו בכך מאוד מאוד. עתוני הקולנוע לא יספקו להם כמעט שום חומר עליו. כי יול ברנר, הי כוכב שזרחה תוך שנה אחת, ללא מועדוני חובבים ותחבולות פירסומת בריויות, מתגד לכך בכל תוקף. כיצד אני מזהה את שני, או מה שנעשה בתוככי ביתי ומשפחתי, אינו מענינו של הקהל, אומר ברנר: "אם הקהל מתעניין בי, שיקנה כרטיסים".

אמנים רוסים בפאריס, מהם למד הכל על התיאטרון החל מבניית תפאורות וכלה באיפור — בלבד המשחק עצמו. כשנפד מהם, אומרת הגישה האחרונה, היה מציל בריבירה הצרפתית שחקן מקצועי של גאי אלאי — משחק כדור-כדור. בזמנו ה' חופשי למד באוניברסיטת סורבון, נפסל לשירות צבאי בתקופת מלחמת העולם בגלל כתפו השבורה.

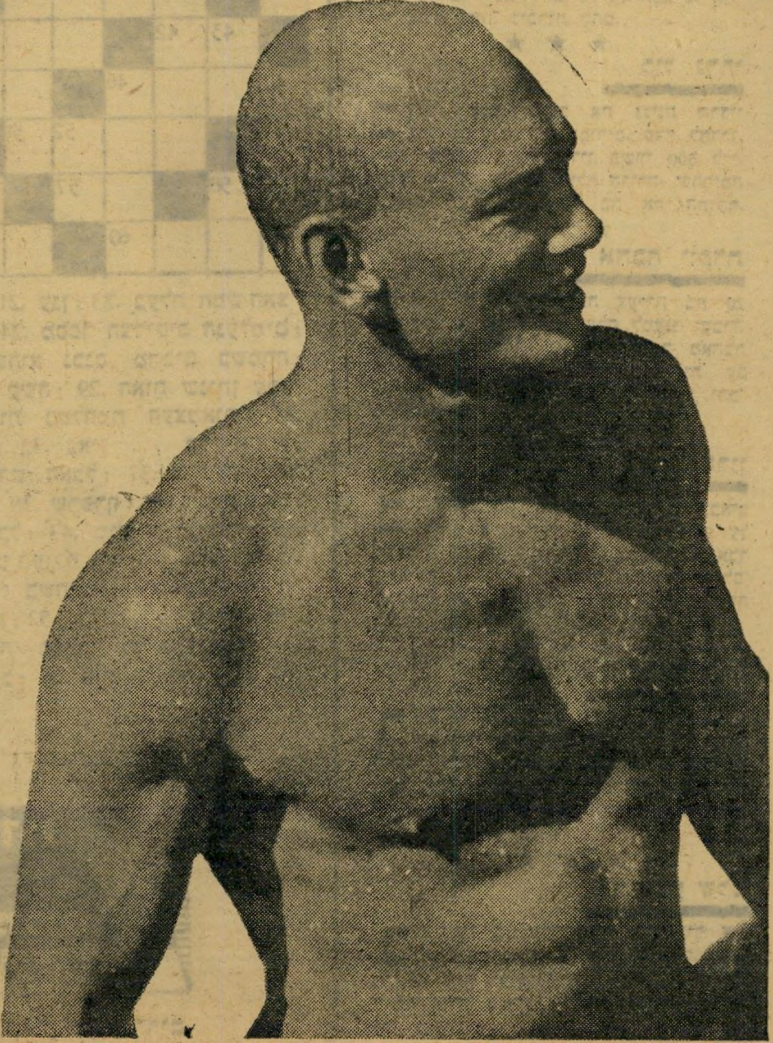
הוא הגיע לארץ האפשרויות הבלתי-מוגבלות והכוכבים הזורחים ב'1941, זינק מיד אל תוך עסקי השעשועים, כנהג בלהקת תיאטרון נודדת שהציגה מחזות שקספיריים. הוא שיחק תפקידים שלא היה צורך בהרבה דיבורים בהם.

חדשים מספר אחרי תום המלחמה חזר לתיאטרון הניו-יורקי, שיחק לצידה של מרי מרטין בשירת הנבל, בתפקיד נסיך

מזרחי הלומד בארצות-הברית. ההצגה סו-בבה בארצות-הברית כשנה, עברה ללונדון, שם בילה יול כשנה מחוץ. הוא הופיע במחזות מוסיקליים בלונדון, שר במועדוני לילה פאריסאים. כשחזר לאמריקה לפני חשע שנים, הפך להיות לבמאי טלביזיה.

הוא עבד 14 שעות ביום, זכה בשבחים והצטיינות על עבודתו. כשמרי מרטין, השחקנית לצידה שיחק במחזה הבכורה שלו, שמעה כי רוג'רס והמרשסיין, צמד המלחינים האמריקאיים, רכשו את הזכויות להמחזה ונהגו לחזק סיאם, מיהרה להציע להם את יול כמועמד לתפקיד המלך במחזה זה. הוא קיבל אותו.

במשך ארבע שנים שיחק ברנר את התפקיד על הכמה, בהצלחה רבה. הזמר, שגילה במיוחד לצורך ההופעה בתפקיד מלך סיאם את שיער ראשו, שאיש לא הכירו

כשניסה אד מורו, אחד ממלכי הטלביזיה של ארצות-הברית, לראיין את ברנר ולתור עם מצלמותיו לדירתו, הסכים ברנר לראיין בתנאי אחד: שהוא יערך בחדר שכור במלון. כי לדעתו של ברנר אין השחקן משתכח מזה שהצופה מכיר לכל פרט ופרט בחייו. להיפך, שכור הוא; במידה שהשחקן הוא תעלומה ומסתורין לצופה, הוא מלא יותר את יעודו כשחקן; קל לו יותר לשכנע את הצופה במשחקו ולהשפיע עליו.

"אם הצופה ראה מאות תמונות שלי כי שאני אוכל בעזרת סכין ומזלג, קבע, 'מש' חקי לעולם לא ישכנע אותו כשאופיע לפניו כסיני האוכל בעזרת מקלות-אכילה. בעיני רוחו הוא יראה אותי כסיני האוכל במזלג וסכין".

מסיבה זו אפילו תולדות חייו של הכוכב הגברי, שתוך חדשים מספר שלח היציע ללבות נשים ברחבי העולם כולו, הרס את כל מה שבנו כוכבים כקלארק גיבל או רוברט טיילור בשנות עבודה ממושכות, אינו ברור די צרכן.

קרקס אחד גדול

ברינר טוען שהוא בן 37. חוקרי חייו משוכנעים שהוא בן 42. בעל הקרחת גולד באי הנדיה שקלין בתוף סיביריה, לאב מונגולי שנולד בשחיץ ולמד הנדסת מכרות בארצות-הברית, ולאם שלא היתה אלא צועי ניה מרומניה. האם מתה בשעת לידתו של יול.

את שמונה שנות חייו הראשונות בילה יול בסין, שם היה לאביו מכרה-כסף ועסק של יבוא. סבתו של יול לקחה אותו לאר-רופה, מתה בדיוק בהגיעם ליבשת. על מה שאירע במשך חמש השנים הבאות מסרב יול לדבר. בגיל 13, בפאריס, שמעו צוענים נודדים את יול פורט על גיטרה ושר בלדות שלמד מפי סבתו. הם קיבלוהו ללהקתם.

להקת הצוענים שכנה ליד קרקס נודד; יול החל להתאמן בתרגילי לוליינות, הפך לאיש קרקס. אחרי שלוש שנות מסעות באירופה אירעה לברנר תאונה בעת הריסוע. הוא סבל ממספר שברים, נפרד לנצח מהקרקס. אז פנה יול אל התיאטרון, הצטרף לזוג

ולא שמע את שמעו, קצר הצלחה מסחררת. עורר ממש קדחת טירוף בלבבות מעריצות שאינן פוסקות מלעזט עליו עד היום.

אין צורך ברימום

ביום שהגיעה שעת ההסרטה של הקומדיה המוסיקלית המלך ואני, היה ברור כי יול ברנר הוא המועמד הטבעי לשחק תפקיד מלך סיאם גם בסרט. יוצרי הסרט חששו תחילה להציב בתפקיד מרכזי כזה, בסרט שהשקיעו בו מיליונים, שחקן בלתי-מוכר בעולם. הם החלו במלאכת הרימום, הפיצו סביב ברנר אגדות וסיפורי מעשיות למאות, כדי לעורר רעש סביבו. ההוצאות היו מיותרות. הקרחת הזורחת של ברנר יצרה קדחת ברחבי העולם ללא כל צורך בפירסומת נוספת.

הוא היה טיפוס כה פרא יפה תואר, בעל העולם היו רגילות לראות על הבד. הוא לא התבלט ברעמת שיער מטופחת, בהיך דון יואני ערמומי או בהבעת ליטוף כר בשת. אין הוא הדפסה נוספת של הטיפוס המוציא מלבבות הנשים אנחות ונאקות, וי גורם להן לחלום בהקיץ.

הוא טיפוס של פרא יפה תואר, בעל אישיות בלתי-רגילה והבעה של תוקפנות וקישיות. למרות קיבולתו אינה גבוהה בי מיוחד, הוא בעל גוף מוצק ואתלטי המי עורר קנאה בספורטאים. במשך שלושים השנים שחלפו מאז מותו של רודולפו ולנטינו, חיפשה הוליבורד יורש לגדול המאהבים של הבד. אף לא אחד מעשרות הכוכבים הגבריים שקמו מאז הצליח לעורר אותה סערת-רוחות וקדחת-יצרים. כפי שעשה ולנטינו הגדול, הצלחתו הגדולה של יול ברנר במלך ואני, התעבדה שהוא ללא ספק שחקן מוכשר למדי — אם כי היתה זו שטות לתת לו את פרס האוסקר בעד משחקו בסרט זה — לא ענינה את אילי הוליבורד. מה שעניין אותם היתה השאלה: האם שחקן זה יהיה מסוגל להצית לבבות נשים בהמוניהם?

יול ברנר היה מסוגל לכך. שוב לא היה חשוב באיזה סרט יציג, מי ישחק לצידו או מי יביים את סרטיו. יול ברנר הפך לכוכב המושך קהל בנכות אישיותו בלבד. אחרי מלך סיאם הפך ברנר לפרעה, המעביר את בני ישראל בפרך בסרט 12 המיליונים של ססיל ב. דה-מיל, עשרת הדברות. שוב דאגו יצרני הסרט להבליט את כל מעלותיו הגבריות, אפילו אם לא התאימו ביותר למבוישי אותה תקופה.

מכס-פרעה ירד ברנר לדרגת נסיך רוסי לבן באנטסטטיה. סרט החזרה של אינגריד ברגמן, שסייע לה לחזור לפאר עברה. שני סרטים אחרים, הנמצאים עתה בתליך הסרטה הם הבוקניה, בו ימלא ברנר את תפקיד לה מייט, הצרפתי שסייע לאנדריו ג'קסון במלחמת האזרחים האמריקאית. השני הוא האחים קרמזוב, בו יופיע ברנר בתפקיד הראשי, כשליצדו יוהרו כוכבים כמריה של וקלייר בלום, ואפילו זיהה שפיר.

"אני לא אשה..."

יול ברנר, שהוא נשוי ואב לילד, הציג ליח להחיות את טיפוס הכוכב כפי שהיה בראשית ימי הקולנוע. לא ירח מלאכותי המכחן מבחון הזוהר מאורם של אחרים. אלא דמות קולנועית מיסתורית, מעניינת ומרתקת. הוא עצמו אינו חושב על קריירה של כוכב, שואף ככל הכוכבים המלאכותיים להיפך ליצור עצמאי ולבמאי סרטים. השאלה הגדולה היא אם קסמו של ברנר הוא בורות שבו, קסם שיפוג לכשי יתרגלו אליו, או שיש בו קרינה מתמדת, את התשובה לכך נותנת האפיוזודה הבאה: באחת המסיבות הבחני חברו של יול כי נערתו מסתכלת בהערצה עיוורת על ברנר. הוא לא התאפק ופנה אליו: "מה יש בכך שהגשם כה משתוקקות אליי?" השיב ברנר: "איך אדע? אינני אשה." "אמן, כן יהי רצון", מלמלה הנערה.

סיפורה האישי של

גם אני

ע מדתי לפני התיבה בבית הכנסת ובכיתי מרוב אושר. זה עתה סימתי את שירת כל נדרי וחלק מהקהל בכה יחד אחי. היה זה רגע גדול בחיי: הרגשתי לא רק שתפילתי התקבלה, אלא שכיום הכיפורים הנה פתחתי דף חדש בדברי ימי התפילה היהודית. כי אני הייתי החזנית הראשונה בישראל שעברה לפני התיבה ביום הכיפורים.

למאירע המשמח קדמו שנים ארוכות של מלחמה קשה. מלחמה על זכותי לשיר לבוא העולם ולהלל יי.

בעלי נוסע בשבת
אני אשה פשוטה, אם לשני ילדים. בעלי הוא החזן אברהם בכר. ואני אוהבת לשיר. לא חשוב מתי, לא חשוב איפה — העיקר לשיר. התחלתי בהיותי עוד ילדה קטנה.

בעלי ואני נולדנו בתורכיה, אבל את רוב חיינו בילינו בבולגריה. אני בת ארבעים, אברהם הוא בן ארבעים ושלוש.

הווי

משקל סגולי

ב חיפה, היעמד אברהם ארבע לדין, הואשם בדריסת אדם בנהגו במכונית. משא עמוסה ב-12 טון, נשאל מה יש לו לומר להגנתו, השיב: "לא ידעתי שהמכונה כל כך כבדה."

ממרח כבד

ב גלזגו, סקוטלנד, פרצו גנבים לתוך חנות מכולת, גנבו שמונה קילוגרם חמאה, מרחו אותה על הרצפה, החליקו עליה את קופת הברזל הכבדה אל הדלת.

פרטריפרטים

ב קרית שמונה, נתבע החנוני יוסף ברקוביץ לשלם 125 ל"י מסים למועצה המקומית, שלם את הסכום במטבעות של 50 ו-25 פרוטה, אילץ את הגובה לקרוא לשני פקידים נוספים כתגבורת לעזור לו בנושאת העול.

חבל בבית התלוי

ב רחובות, יצא מקס קרמר ממשרד הרבנות אחרי שהתגרש מאשתו, שמע את הרדיו של השכן מנגן את מארש הח' תונה של מנדלסון, התרגז, זרק אבן, ניפץ משמה ונתבע על כך לדין.

בלי מעצורים

ב עפולה, נתבע נהג לדין על שהפיל תמרור תנועה "עצור", טען להגנתו: "מהרתי לבית-חולים, לא היה לי זמן, ה' שלט אמר לעצור, לכן הפילתי אותו."

אשת חיך

ב חיפה, יצאה סמלת של המשטרה הרצבית לתיאטרון עם ידיד, אחרי שבין לחיתה הקבוע, רבי-סרן, לא בא לקחתה, ראתה את מכוניתו של הקצין חונה לפני האולם, נקמה בו מידי, הדביקה עליה פתק תלונה על שלא סגר את מכוניתו כחוק.

כפרת עוזנות

ב רמלה, גנבו אלמונים במוצאי יום הכיפורים מכונית-משא עמוסה בכרות לחם טריים, השאירו אותה על הכביש, אחי-רי שגנבו 100 כיכרות לחם.

קול נדרי

ב יפו, שמע תושב את נגינת הרדיו של שכנו בליל הכיפורים, טרץ לתדרו, ניפץ רהיטים, כולל הרדיו בשווי 500 ל"י, נפצע בזרועו עליוו בעלת הדירה, שהרימה זכוכית מנופצת וחתכה בה את התוקף.

אהבה יוקרת

ב כפרי-אונן, התאהבה צעירה בת 20 בשכנה, עזבה את בעלה לעמנו ועברה לגור אצלו, עזבה כיצאנית עבור מאהבה החדש, מצאה אותו באחד הלילות עם צעירה אחרת, שפכה נפט על צרופו והבי צירה אותו.

שלב אחרון

ב תל-אביב, הוועקו נוטרים וכבאים לרחוב צייטלין 18, שם עמד אדם על מרפסת הקומה השלישית בכהנה להתאבד בקפיצה, הצליחו לתפסו בעזרת סולם הכבאים, אחרי שהאיש ניסה לקפוץ למטה ונתקל בין שלבי הסולם.

חלומות פז

ב נס-ציונה, חלם תושב המעברה פז חס דיין כי יזכה בהגדרה וכי יקנה דירה ומכונית, התעורר משנתו באמצע ה-לילה, מצא מכונית ליד מיטתו, לשם הגיעה אחרי שנהגה איבד את השליטה על ההגה, הרס את קיר הבלוקון.

מיכצע שקט

ב ירושלים, עצר צעיר בעל גוף את-ליטי, ערום-למצפה ורעול פנים, אשה ברחוב, שלף לעומתה סכין, לחש לה: "אני ארצה אותך בשקט!" נמלט כשהאשה הקי-מה צעקות.

תשבץ העולם הזה 1045

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13		12	11	10
	19		18	17		16		15
		24		23	22		21	20
	28		27			26		25
		33		32		31	30	29
			38		37		36	35
	43	42			41		40	39
47			46			45	44	
				52	51		50	49
					56	55	54	53
								59
					60			

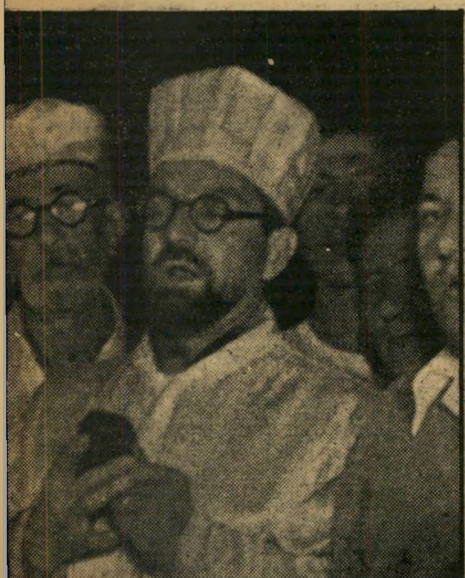
- מאוזן; 1. נגדה
חיסן פסטר; 4.
הבימה, למשל;
10. עוף דורס;
11. בן אדם; 13.
צוק סלע; 14.
אור; 15. כליון;
17. שום, ללא
ראש; 19. שם-
תואר ההולם את
החורף; 20. גי-
בורה תנ"כית;
22. גיבור חגי-
גות העשור; 25.
אל בבלי; 26.
נתך; 27. שר
הדואר; 30. קור-
אים אותה בפסח;
32. על עניין;
33. מלת הסברה;
34. הוא בלי ה"א";
36. חיטה; 37. חגיגה הכוללת הזנה;
39. מעין; 41. רעב; 42. חייה; 44.
מצודת לוחמי המרד הגדול; 46. חדר
מרווח; 48. תריסר; 50. כלי מוסיקלי;
51. חסיד אומות העולם; 53. השלב
שלאחר העובר; 55. קרס; 57. מספיק;
58. מיכל; 59. רפובליקה ערבית;
60. הרגשה טובה.

- כובע; 21. ענן; 23. בעלת חמש האצ-
בעות; 24. מספר הצדיקים הנעלמים;
26. משהוא נכנס, מרבים בשמחה;
28. לא קשה; 29. האות שניתן עבור
השתתפות במלחמת העצמאות; 31.
הררים; 32. "אין ... בלי אש";
35. חודש האבל; 37. כלי שימושי
ביותר; 38. שרפרף; 40. הבעת כאב;
41. מיכל; 43. ממציא הטלפון; 45.
בו נדפס העולם הזה; 46. מלך החיות;
47. כלי בשוחמת; 49. מכס על ה'
סיגריות; 52. "כי ... על כסיה" מל-
מה לה בעמלק מדור דור"; 54.
בן יעקב; 56. אות הנצחון; 58. אות
עברית.

- מאונך; 1. ארץ-ישראל; 2. מוקיון;
3. ראשון החודשים; 5. קיים; 6. יהודי
ספרדי שהועבר על דתו; 7. סוד; 8.
קיצור לויקטור; 9. מלכה מת לאח-
רונה; 12. אחז מארבעת בני-ההגדה;
15. רחמים; 16. ריקוד עממי; 18.

למבוגרים: קורס מזורז, מקצועות כוודים.

הבעל

אברהם בכר בין קהל חסי-
דין. החזן בעל הזקנון
נראה בחגיגת חנוכה, על מיגדש מכבי יפו.

כשנישאתי לו לפני 20 שנה הוא היה חזן צעיר, שגמר את למודיו לפני חמשים מספר.

אברהם היה (והוא גם היום) גבר נאה, בעל קול באריטון נעים, והמוזיקה היתה תמיד חלק מחיינו. היא משלימה את אמונתנו העמוקה בבוא העולם.

באנו ארצה לפני תשע שנים. מצאנו דירה ביפו, הסתדרנו בה והפכנו אותה לבית. אברהם מצא עבודה כחזן ומוהל, ואני למדתי לתפור מחוכים. עבודתי, ושרתי בשעת ה-עבודה, השכנות ביקשוני להשאיר את הדלת פתוחה, כדי שתוכלנה לשמוע אותי שרה. היו לנו גם ידידים רבים מבין צולי בולגריה; נהגנו להתאסף יחד בערבים ולשיר. אלה היו שעות אושר עילאי.

אולם כעבור זמן מה הסתכסך בעלי עם הרבנות, כי הוא נהג לנסוע בשבת על האופי-נוע שלו. לדעתו, אין בכך שום חטא. גם אני אינני חושבת שאלוהים נתן לישראל את השבת כדי להתענות בה. להיפך, השבת היא יום חג, שום חוק שהיה טוב לפני אלפים שנה אינו יכול להפוך את חיי היהודים ל-גיהינום. אמונה היא בלב, לא בפה או בכובע.

חלמנו על בית-כנסת

הכספוך עם הרבנות התפתח למלחמה ממושכת. הם אמרו שבעלי אפיקורס, לא נתנו לו להופיע בבית-כנסת, והזהירו את האנשים שלא ימלוו את בניהם אצלו. בייחוד הרגינו אותם התניות של בעלי. הוא רצה להקים בית-כנסת שבו גברים ונשים ישבו

החזית הראשונה רשאים

יחד, שבו תהיה מקהלה ותזמורת, ושבו נשיר ונתפלל שנינו יחד.

בבולגריה כבר הופעתי בבית-הכנסת. הי אנשים התרגלו לזה, והענין אפילו מצא חן בעיניהם. רצינו לעשות אותו דבר בישראל. כרגעים הקשים כשבעלי לא הצליח להתפרנס מהחזנות בגלל חחרם של הרבנות, והתחיל לעבוד בכל מיני עבודות, היינו יושבים ב- בית וחולמים יחד על בית-הכנסת שנקים. בינתיים גדלו הילדים, ובתי לאה הלכה לצבא. שכנה אמרה לי שהיא יכולה להש' תחרר בתור דתית. אני לא הסכמתי. מה פתאום שבתי לא תלך לצבא? אחרות יכולות ללכת, והיא לא? אני בטוחה שבחוריה מחיר נכת לא מתקלקלת בצבא. ובכלל במקום לשחרר את הבנות, צריך לחנך אותן.

לפני שש שנים החלטנו לנסות להקים בית-כנסת מודרני. שכרנו את קולנוע יפ' אור ומכרנו 800 כרטיסים. ההצלחה נראתה בטוחה. אבל הדתיים החרדים הפריעו לנו, והאנשים פחדו לבוא. בעלי לא התיאש. הוא אמר לי: "בלה, את תראי, יבוא יום ואת תעמדי לפני התיבה ותשירי. מקהלה ואורגן

את בלה בכר

וביקש שישאלו לו ספר. "אנחנו לא יכולים לתת לך ספר", ענו לו, "תביא המלצה מהרב טולידאנו". הם ידעו שאני עומדת לשיר בבית-הכנסת, ותיארו להם שהרב הספרדי הראשי של תל-אביב לא ייתן לנו ספר. אברהם הלך אל הרב, ואחרי ויכוח ארוך קיבל ממנו את ההמלצה. הגבאים כבר לא יכלו לסרב. קיבלנו את הספר והעברנו אותו לבית-הכנסת.

פתאום, בערב ראש-השנה, כשהיינו עסוקים בהכנת האולם לתפילה, הופיעו הג' באים ודרשו שנחזיר את ספר-התורה. הסתבר שהרב טולידאנו התחרט, ולא הסכים ש' תיערך תפילה בבית-כנסת שבו אני מו' פיעה. "אתה השתגעתי?" התרעמו הגבאים על אברהם, "איך אתה מעז להעלות אשה לתיבה?"

אני עמדתי מן הצד ושתקתי ולא התי ערבותי בויתות.

בעלי סירב לתת את הספר. הגבאים דחפו אותו וניסו לקחת אותו בכוח. אך אברהם המשיך לחסום את הדרך אל ארון הקודש. הוא הרים פטיש ואמר: "כאן תיערך תפילה. על גופי המת תקחו את הספר!" ראיתי את מכתו וידעתי שהוא יקיים את דבריו. אברהם הוא בחור חזק; הקצין נראה יצאו - וחזרו עם משטרה. הקצין נראה מבולבל, ולא ידע מה לעשות. בסוף אמר שוטר תימני: "כולכם יהודים, למה לא תתנו גם לו להתפלל? הוא יחזיר לכם את הספר אחרי החגים."

כלום התבישו מדברי התימני, והשוטרים עזבו את המקום. את הגבאים גירש אברהם החוצה.

חרם הרבנות

הגיע הערב הגדול. לבשתי את הגלימה הלבנה, חבשתי את הכיפה הי' רקומה ונכנסתי לבית-הכנסת. המקום היה מלא; אנשים עמדו אפילו בחוץ, על המדרכה. התחלתי לשיר.

שרנו יחד, והקהל הצטרף אלינו. המנ' גינות היו מנגינות קלאסיות ידועות; הי' מלים בנות אלפי שנים. הסתכלתי על הקהל. היו שם צעירים שלא ביקרו מי' מיתם בבית-כנסת, בצדם של זקנים שהביטו בי בעינים דומעות ושנים שהרגשותן גי' כרה היטב על פניהן.

כי הרי כל אדם רוצה להתחלל לפעמים. גם האדם המודרני ביותר מאמין בסתר לבו, ורוצה להתייחד עם אלוהים. עליידי

בישראל שעוררה את זעמם של הרבנים לשיר לבורא!

גון התרומות בארצו. אינני עתונאית, ואינני יודעת איך עושים את זה. אבל אני יודעת שמי שירצה בבית-כנסת כזה ימצא את הי' דרך אלינו.

בינתיים המשכתי בעבודתי בבית. עכתי ושרתי. כי אני בטוחה שאלוהים שומע אותי גם ליד התיבה בבית-הכנסת, וגם כש' אני מקלפת תפוח-אדמה במטבח.

זכרונות מבית אבא

הגיע יום הכיפורים. כשהגעתי לי' לבית-הכנסת, נבהלתי. המקום היה דחוס, מאות אנשים עמדו על המדרכה והסמו את הרחוב. שמעתי לחישות: "הנה החזנית, היא באמת יודעת לשיר!" הסמקתי. ידעתי שאני שרה טוב, והתפללתי בלבי שייכינו את שירתי.

את התפילה העבירו רמקולים לרחוב. מרגע לרגע התאספו יותר אנשים. מתפללים מבית-הכנסת הסמוכים עזבו את המקומות שעברם שילמו מראש, ועמדו בחוץ על המדרכה וענו אמן. שרתי כפי שלא שרתי מימי. ובשעת התפילה, כשהשמעתי את כל נדתי, עמדה לנגד עיני דמותו של אבא. חזרתי בדמיוני להיות ילדה קטנה, המפומת בשקט את המנגינה היפה שהיתה חרותה כל כך עמוק בזכרוני.

שמעתי את האנשים בוכים. מבעד לחלון ראיתי ברחוב ים של ראשים, שהגיע עד לכרך הסמוכה. יותר לא ראיתי; דמעות טשטשו את המראה.

כשגמרתי את תפילת הנעילה עמדתי רק בקושי על רגלי. הקהל קם ומחא לי כפיים. בחוץ נוצרו מעגלים נלהבים: צעירים עם זקנים רדודי אל מזלג גדול ונורא. ידעתי שניצחת.

אשה אחת שהיתה באוסטריה ניגשה אלי ואמרה לי: "שמעתי את אל גולסטון שר בבית-הכנסת. הוא היה אמן גדול, אבל את שרת מן הלב. שם לא בכיתי, כאן כן." בבית הורדתי את גלימת החזנים, לבשתי סינור והגשתי למשפחתי את ארוחת הערב. כולנו היינו רעבים אחרי הצום. עול אר' בעים שנה נעלם בבת אחת; הרגשתי כמו בחורה בת 18.

תפילתנו המודרנית נתנו להם את האפשרות לכך.

וזה לא רק עניין של תפילה בחגים או בשבתות. זה עניין של התפיסה היסודית של מקום הדת בחיי האזרח. האדם המודרני אינו יכול להיות כפוף לתפיסה מלפני אלפי שנים, שאיננה מתאימה יותר לאנושות. ואם הדת אינה יכולה למצוא דרך אל לב הקהל, היא חולה למשוך אותו. לכן הדרור הצעיר מתרחק כל-כך מבית-הכנסת ומחפשו "בילוי" במקומות אחרים.

כשגמרנו להתפלל, חיבקו אותי ולחצו לי את היד. הייתי נרגשת נורא. ראיתי שפניו של בעלי קורנות מאושר. ידענו שבין אלפי תפילות הגברים, המוצאות את דרכן אל כסא הכבוד, נמצאת גם תפילת אשה, תפילתי שלי.

בבית היתה שמחה גדולה. שכנות ומכרים שתו לחיים, איחלו לי שנה טובה - שנת שירה.

אולם ידעתי כי המבחן הגדול עוד לפני חכיתי ליום הכיפורים.

תרומה מארגנטינה

למחרת ראש השנה פירסמה הרבנות הראשית כרוז, שבו אסרה את הביקור בבית-הכנסת שלנו, האשימה אותנו בה' פרת דיני ישראל. הוא הודבק גם מול קפה פאר, ראיתי שהרבה אנשים עמדו וקראו אותו. פחדתי שזה יזיק לנו. אולם התברר שהכרוז היה פירסומת מצוינת. בכליפו ידעו עכשיו עלינו; המון אנשים ביקשו לקנות כרטיסים. לצערי כבר גמברו כולם.

אברהם רקם תוכניות גדולות. הצלחתנו הוכיחה שיש מקום לבית-כנסת מודרני גדול. אמנם אין לנו כסף לבנות אותו, אבל בעלי אומר שאם יש מתפללים, יהיו גם נדבבים שיתרמו את הסכום הדרוש להקמת הבנין. לאברהם לא איכפת מי יהיו התורמים. הוא מוכן לחרוט את שמותיהם על לוח שיש בקיר המזרח של בית-הכנסת או כל פעולה מנומנטאלית אחרת שתנציח את זכרם בשי' ביל תרומתם.

עתונאי ארגנטיני לעזור לנו באר'

מלבד היותה החזנית הראשונה בישראל, בלה בכר היא גם עקרת בית, החיבת לדאוג לבעלה ולשני בניה. גם בעבודתה היא שרה.

האופנוע הגרמני של הרב בכר מוי' כר ברחבי יפ'. בשבתות, נראה הרב בכר על אופנועו, נוסע למשחקי קבוצת מכבי יפ'.

במטבח

רב רכוב

צלילים חדשים

האזרח לראות בשופטים את הזרוע הבלתי משוחזרת של המשטר. בדברו על תגובת היועץ המשפטי לפסקידינה של השופטת **מינה שמיר** בפרשת שטינברג, ציין ליבוביץ: "מחר תפס בכיסות, אכרזו כי השופטת טעתה, אלך הביתה ואמשיך לי כיום". בדברו על פרשת עמוד 30, האשים ליבוביץ את **יחזקאל סחר** בהעלמתו: "כאיש מדע ידוע לי העקרון של קיום החומר. אם נעלם עמוד 30 משמע שהוא נגנב. אם נגנב, משמע שנגנב על-ידי המעוניין הישרי. אותו עמוד זיכר בגנותו של ראש השוטרים". . . הפומבאי דן **אלמגור**, שחזר השבוע ממסע באירופה, סיפר על מקרה משעשע שאירע לו ב- פאריס. באחד הימים הסתכר דן ותעה ברחובות הכרך. הוא החליט להכנס לאחד המשרדים, לברר היכן הוא נמצא. הוא נכנס למשרד הראשון שראה ואמר: "רבותי, איבדתי את ידי ורגלי בעיר שלכם, אולי תעזרו לי למצוא". הפקידה החייכנית שמעה את דבריו, החלה לחפש משהו על המדפים, ולתדהמתו של דן, התברר לו כי הוא נמצא במשרד להתזרות הפסים אבודים. . . אינעמיות אחרת גרם דן אלמגור לומר התקין **צרוק סביר**. לקטעי החיקוי של סביר, בהם הוא מחקה אמנים ישראלים שונים, חיבר אלמגור פארודיה על הזמרת **שרה יערי**: "אם תשמע ברדיו קול צרחתי / כמו של אוכל אדם טטרי / אל נא תחשוש / זו רק שרה יערי... כשהיא מגיעה לטון הכי גבוה במצו הקולטורי / משתטחים החיילים בחפירות / וחושבים שזה מטוס מהגבול הסורי". אחרי אתה מהופעותיו ניגשה אל סביר גברת הזורה והודתה לו: "נהניתי מאוד מהפרודיה, אבל באמת אינני צורחת". היתה זו שרה יערי עצמה, שסביר שמע את קולה רק ברדיו. . . שערך השבוע שחקן הבימה **מאיר מרגלית** קבלת-פנים לאורחיו, הכינה אשתו מים רותחים לקפה. לפעם נפל הקומקום על רגליה, גרם לה לכחית קשות. כששבה לחבורה, התאוננה: "זה נורא בוער!" ענה מרגלית: "אם זה עדיין בוער אפשר עוד לקרוא למכבי האש". . . על מקרה מבהת שאירע לאברהם **בני דורי**, שוער קבוצת הכדורגל של מכבי תל-אביב, שצורף כשוער משנה למסע הפועל תל-אביב, סיפרו חברי הקבוצה שחזרו לארץ. אברהם לא שיחק באף משחק. רק במשחק נגד קבוצת רסינג הפאריסאית נפגע השוער **יעקוב חודורוב** ממכה, ועמד לרדת מהמגרש. בנדורו הסיר את בגדי האימון שלו, רץ לאורך המגרש להתליף את חודורוב. עד שהגיע לשער התאושש חודורוב ואילו בנדורי כיוץ שריר ברגלו. הוא הופתע כשהקהל קיבל אותו במחיאות כפיים סוערות. כולם השבו שהוא השוער הנפגע שחודורוב החליף אותו. . . הנשואים במצעות נציגים, שנערכו לפני שבועות מספר בין **סופיה לורן** והבמאי **קרלו פונטי**, הוגדרו על-ידי הכנסיה היקתולית בעתון הוטיקו כבלתי-חוקיים. מ' אחר שפונטי הוא גרוש והכנסיה הקתולית אינה מכירה בנישואין. תגובת סופיה: "כל מה שיש לי היום הוא אודות לפונטי. הוא הגבר היחיד שאהבתי בחיי, ומשום כך גם הגבר היחיד שעמו יכולתי להתחתן".

האווירה החגיגית המפוארת בפתיחת היכל התרבות בילבלה לא רק את ראש הממשלה, אלא גם את רעיתו. במסיבת-הגן שנערכה בקריה, אחרי קונצרט הגאלה, ניגשה **פולה בן-גוריון** אל הקומפוזיטור והמנצח הישראלי הצעיר **נועם שריף**, שיצירתו אקדמית למועד נוגנה בקונצרט הפתיחה, שאלה איתו: "מי אתה?" נועם הנוכח השיב: "אני הקומפוזיטור... פולה לא נתנה לו לסיים את דבריו, בירכה אותו: "או, מה שלומך מר בלורן?". . . באותה מסיבה שוחח ראש הממשלה **דוד בן-גוריון** עם אורח מאמריקה, שצייץ בפניו כי אביו מתכוון לעלות לישראל. השיב ביגיי: "אנחנו זקוקים לאנשים צעירים ב' מדינה, לא לזקנים". כאן נכנסה לתוך דבריו פגלה, שהעירה לבעלה בחיור: "אז מה אתה עושה כאן?". . . בקונצרט המינויים הראשון של התזמורת הפילהרמונית, בעת נגינת הפרק הראשון של הקונצרטו לכינור ולפרופייה, פסק מיתר בכינורו של הכנר **איזק שטרן**. שטרן לא נבוך, תפס את כינורו של הכנר הראשון בתזמורת **צ'בי ספה**, והמשיך בניגונה. רק אחרי ההפסקה חזר לנגן בכינורו האישי. . . תקרית אחרת אירעה למנצח **ליאונרד ברנשטיין**. לקראת קונצרט שעמדה התזמורת לערוך בחיפה, קיבלו כל חברי התזמורת הורעה שליליים להופיע רק בחולצות, ללא זיקטים, בגלל החום. רק למנצח שכחו ל' הודיע זאת. ברנשטיין החל לנצח על תזמורת של מנגנים בחולצות עם צהארונים פתוחים, כשהוא לבוש בפראק ומזיע. כעבור דקות מספר, בעת אחת ההפסקות הקצרות, ירד ברנשטיין מדוכן המנצחים, הוריד את מעיל חליפתו, הסיר את העניבה, חפת את שרחלי חולצתו, וחזר לנצח על התזמורת. . . את הביקורת ביותר על הסופר **משה** (מלך בשר ודם) **שמיר** מתח השבוע הוא עצמו. בספרו לעתונאי על מחזהו החדש שהוא קורא לו בינתיים מא' גדות לוד, טען שמיר: "נדמה לי שהפעם הצלחתי סוף-סוף לכתוב מחזה ממש". . . בספר שהופיע בימים אלה בניר-יורק, אודות חייו של המנצח המנוח **ארתור טוסני קניני**, מגלה המחבר, העתונאי האיסלקי **פיליפו סאקי**, את האמת על דרכו של המנצח הדגול אל דוכן המנצחים. עד כה היה ידוע כי בשנת 1886, בעת הופעתו להקת לה סקאלה בריו דה-ניצ'ורה, חלה המנצח של תזמורת האופרה, וטוסקניני שהיה אז ציליסטן צעיר, נטל לידו את שרביט הניצוח. האמת, לפי סאקי, היא שטוסקניני כלל לא הופיע לאותו קונצרט. הוא התעלס באהבים עם נערה בחדרו ב' מלון, והיה צורך לפרוץ את החדר כדי להביאו בכח לדוכן המנצחים. ★ ★ ★

מונינה ישנה

גיבור השבוע היה ללא ספק הפרופסור הירושלמי **ישעיהו ליבוביץ**. ליבוביץ הרצה בתל-אביב על מערכת היחסים בין הזרוע המבצעת לזרוע השופטת במדינה, מתח ביקורת חריפה על מערכת המשפט בישראל, ציין כי בשנה האחרונה חדל

קולנוע "זמיר", תל-אביב

מציג לפניכם את חוג הנחמד ביותר בתולדות הקומדיה הקולנועית

את

אנטואן ואנטואנט ANTOINE & ANTOINETTE

הם היו צרפתים. אך זה יכולת להיות אתה, אתה, הוא, היא...

בהשתתפות: קלאר מאפי (היא) רז'וא פיגו (הוא) נואל רוקאר (המנוול)

והבמאי שנתן לכם את "אדוארד וקרולין" ואת "אל תגע בכסף זה" - ז'אק בקר.

פרסיכוד בפסטיבל הבינלאומי לסרטים בקאן. הצגת בכורה ארצית במוצאי-שבת, 19 באוקטובר 1957. מופץ על-ידי זינגר פילם

טיפות הטיוח לנוער בשמי מרכז הארץ מתקיימות כל יום ששי בהמראה הקרובה ביום ששי, 18.10.57 פרטים, כרטיסים והסעה במשרד "ארקיע" **ארקיע** רח אחד העם 70 ת.א. טל-3-61562 פרסום "דחף"

עֵתָה נִשְׂאֵל בִּישְׂרָאֵל **ג'יקול'** חליפות ושמלות באיכות יצוא של **Jerconit** ג'רסי 100% צמר סרוק מחוסן בפני עש "כויטיין"

מיוחד לשיכונים! מגרשים ברחובות. נא לפנות: תל-אביב. טלפון מס' 24749.

בית הספר לשפות "קדימה" תל-אביב. בן-יהודה 74, טלפון 20314 נפתחים: (א) אולפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) בהדרכת מורים מעולים מאנגליה. (ב) קורסים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי. (ג) קבוצות לאנגלית וצרפתית לתלמידי בתי-ספר יסודיים (ג'י' יסודיות) ותיכונים (ה'י' תיכוניות) מתחילים ומתקדמים. פרטים והרשמה: מ'9-12 לפנה"צ - 9-3 בערב (פרט ליום ו').

פסוקי השבוע ● פרופסור ישעיהו ליבוביץ' על דוד בן-גוריון: "נציג חשוב מאוד של התרבות היחנית בישראל... בעל ערמוניות של רובל ירקות בשוק הכרמל." על יחזקאל סחר: "יצור מבחיל ומגוחך..." על חגיגות העשור: "באלאגאן בינלאומי..." ● חגי אשר, סופרו המדיני של "דבר", בכותרת לידיעה על פגישת גולדה מאיר עם דאלס: "הושגה הבנה בין ישראל לארצות-הברית, ביחס לאופיה של הסחנות הערבית." ● שר החינוך זלמן ארן, בפתיחת משחק הכדורגל בין צרפת ב' לישראל: "אם יש הרמוניה בלבבות, לא חשבו אם יש דיסהרמוניה ברגליים." ● מבקר הקולנוע יוסף שריף, על סרט התעמולה של המגבית היהודית המאוחדת, שעת האפט לדני, שהוצג יומיים בקולנוע ארטודוד בתל-אביב: "לוא הייתי מיניסטר התעמולה של עבדול נאצר או של המלך סעוד, הייתי רוכש סרט זה ומציג אותו בפני העולם כולו. כי יצירת אמנות נזירה זו מוכיחה, שחלקאים יהודים הם טמבלים חסרי-תקוה, מבולבלים, וחסרי-ישע, ושפקידי לשכת ראש הממשלה אינם טובים מהם." ● העתונאי שבתאי טבת, על גמריה-מכוניות החדשים: "הרגמים האלה משאירים אותי יבש כסופס. בעיקר אינני מתחשבל מהרגמים האחרונים של דודג', סלימות וקרייזלר. משאיות רחבות ירכים אלה מוכירות לי את נקבת הפרפר שמלאו ימיה להטיל ביצים. פשוט אין זה מנומס להביס בהן מאחור."

ישר לרשת. השוער של נבחרת צרפת ב' ומגיני הנבחרת עומדים חטרי אוניס נוכח הכדור החודר לרשת. כשאלמני (בחולצה הלבנה משמאל) צופה בו בחדרה. היה זה השער השני לזכות ישראל. הבקיע אותו מורדוכוביץ. ממסירה של שייע גלזר.

בין הרגליים. הקיצוני המהיר של נבחרת צרפת ב' מבקיע את השער השני לזכות הצרפתים, כשהודורוב מוסיט רגל מבלי שיעליח לעצור את הכדור. מימין נראה המגן הישראלי שאול מתניה. המשחק הסתיים בתוצאה 5:4 לזכות האורחים הצרפתים.

כיצד זרח כוכבי אחדש

מאת - שייע גלזר -

יודע שנפסיד רק ב' תוצאה 5:4 הוא לא היה עוזב, מפני ש' תוצאה כזו היא לא כל כך אוי ויי בש' ביל נבחרת בת שלו' שה ימים בלבד.

מגרש י.מ.ק.א. בירושלים. יותר קל לשבור שם רגל, אפילו מאשר באיצטדיון החול ב' צפון תל-אביב.

מה ששיגע אותנו אצל הצרפתים זה האוכל שלהם. פעם באנו לאכול, כשהם כבר היו באמצע האוכל. אנחנו גמרנו והם המשיכו שותים יין כמו מים. בכל זאת הם משחקים כדורגל מצויין.

המוראל של החברה היה די ירוד בגלל הכשלונות בזמן האחרון, אבל עלינו כמו שנאמר: מתוך החלטה נחושה לנצח.

התקס לפני המשחק היה די עלוב. שר החינוך זלמן ארן עלה על המגרש עם עשרים מלחים, כדי לברך כמו תמיד ש' הקבוצה היותר טובה תנצח, וכדי לבעוט את בעיטת הפתיחה. אבל כשירד מהמגרש לא היה לו אף מלחה, והוא היה מוכרח להדליק באמצע סיגריה כדי שהיא לפחות תלך איתו.

נתנו לצרפתים פרחים, וחשבתי שכמו כל הקבוצות הם יורקו אותם לקהל. במקום זה הם אספו אותם ונתנו אותם למנהל הקבוצה שלהם. כמעט וחשבתי שאנחנו משחקים נגד סקוטס ולא נגד צרפתים.

שלושה מתוך ארבעה

מה שקרה במשחק בטח יודע לכם. ניצחו הטובים יותר, ואלה היו הפעם

הצרפתים, למרות שזה לא היה מוכרח לקרות. לא פעם קורה שקבוצה חלשה מנצחת. אילו הודורוב לא היה תופס יום כל כך חלש, יתכן והיינו יכולים להשיג נצחון.

הנבחרת שלנו היתה מאוד חלשה. הרצים והמקשרים, עליהם מבוסס כיום הכדורגל בעולם, היו גרועים והצרפתים עלו עלינו במהירות, בטכניקה ובמסירות. אם הושגה תוצאה כל כך גבוהה, זה היה בגלל ה' חולשה של שני השוערים.

אין ספק שלעומת הצרפתים, שהיו קבוצת כדורגל מגובשת ומאורגנת, שבה כל שחקן הבין את השני, נראתה נבחרתנו כקבוצה של טירונים. שמעתי בהפסקה שהקהל אומר: "אילו היה כאן סטלמן היה המצב אחרת." יתכן שסטלמן היה מנצל יותר טוב מבר' חוס ג'וגוסיאן את הכדורים ששלחתי לאמצע, אולם הוא לא היה מציל את המשחק. הנבחרת לא היתה נבחרת.

אם המשחק היה שוטף וולא הפסקות, יש להודות על כך בראש וראשונה לשופט הבינלאומי מהולנד, ליאו הורן, שבא לשפוט במשחק זה. הוא נתן למשחק ללכת, לא התערב כשלא היה צריך והשופטים בארץ יכולים ללמוד ממנו הרבה מה זה לשפוט במשחק כדורגל. אצלנו אם שחקן עובר עבירה אל הכדור נשאר אצל היריב הנגמ' צא בתנופת המשחק, השופט מעניש דוקא את זה שעשו לו פאול, מפסיק את ההתקפה ועוצר את כל המשחק. הורן אפילו לא שרק במקרה כזה.

חוץ מזה נתן הורן לשוטרים ולקהל הישראלי דוגמא מה זה ג'נטלמן. בכל פעם כשהכדור היה יוצא מחוץ למגרש ו' מתגלגל אל תוך תעלת המים המקיפה אותו אף שוטר, ממאות השוטרים שעמדו סביב המגרש, לא היה זז אל הכדור אפילו אם היה עובר על ידו. הם חושבים בטח שזה יוריד להם כבוד. פעם שוטר רץ אל הכדור, אז הסמל שלו צעק עליו כאילו גנב משהו. מה אולי עוד ירשקו אותנו מהמטרה. מה עשה הורן? שחקו הילדים קפץ למים ו' הוציא את הכדור, נתן לו הורן פרס לשבת על יד השער.

שלושה מתוך ארבעת הגולים שלנו באו בגללי, ואחד מהם הבקעתי בעצמי. שמעתי את נתמיה בן אברהם אומר ברדיו שאחרי שהבקעתי את הגול, נדהמתי. איפוא נד' המתה, אני כבר לא זוכר את מספר ה' שערים שהבקעתי בחיי, וזה באמת לא עושה עלי רושם. יתכן שאולי הגול הזה לא היה בכוחה, אבל קחו בחשבון את הבעיטות שלי לשער, שכן היו בכוחה להכניס גול, והגול לא נכנס. או מה?

בקיצור, אני עוד לא מוכר את נעלי הכדורגל שלי. נכון שיש לי שונאים ב' קהל, כמו שיש לכל שחקן. במשחק אחד הם רצו נורא שאכניס גול ולא הכנסתי. או שהם התפללו שלא אבקיע את שער קבוצתם במשחק קובע, ובכל זאת עשיתי זאת. ומאז הם שונאים אותי. אבל זה לא קובע. כי בכדורגל לא הגיל קובע. קובעים הכושר, הנסיון והרצון לנצח.

ה מזל היחידי שיש לספורט הישראלי הוא שלא הקהל קובע כאן, אלא הספורטאים בעצמם. בארצות אחרות מספיק שהקהל יחליט שאיזה הוא ספורטאי ירד מהפרק, והוא כבר יכול להגיד שלום ל' ספורט. לפי הקהל שלנו הייתי צריך לגמור את הקריירה שלי כבר לפני שנתיים. הרבה היו בטוחים שגמרתי עם הכדורגל. השאלה היא מה הם חושבים אחרי המשחק האחרון נגד נבחרת צרפת? לי נדמה שרק עכשיו התחלתי לשחק.

למה לי לדבר על עצמי? קחו את כל העיתונים מיום רביעי אחרי המשחק, ותראו מה הם כותבים. יש עיתונים שכותבים יותר, ויש עיתונים שכותבים פחות, הכל תלוי באיזה מידה הם זוכרים אותי. אבל כולם יחד מודים שבנבחרת הישראלית הייתי כמעט השחקן היחידי.

כדי להיות באמת אובייקטיבי קניתי לי באנגליה טיפס רקורדר קטן ונחמד. כשאני על המגרש, אשתי מקליטה את מהלך ה' שידור ברדיו, וכשאני חוזר הביתה אני יכול לשמוע כמה שאני רוצה את כל המשחק, מההתחלה עד הסוף. מה אני לכם, כל הזמן אני שומע רק גלזר וגלזר וגלזר. אפשר לחשוב ששיחקתי נטיס לבד נגד הצרפתים. שמעתי את שידור המשחק אולי 20 פעם, אבל עכשיו אני כבר מוחק את זה. השכנים התחילו לחלום באמצע הלילה על כדורגל.

נבחרת בת יומיים

נבחרת שלנו כמעט והיתה יכולה להיות נבחרת העולם. רוניק וחלדי באו מטוקיו; חודורוב, רוזנבאום ואני באנו מאנגליה, אלמני בא מקפריסין; נחמיאס בא מתל-אביב. קשה מאוד לעשות מקיבוץ גל' יות כזה קבוצת כדורגל. ניקח למשל את נחמיאס ואלמני, שמשום מה היה בקהל רושם כאילו הראשון החרימ את השני ולא מסר לו כדורים בהתקפה. לא רק שנחמיאס לא שיחק עם אלמני הרבה זמן; הוא אפילו לא ראה אותו כמעט חצי שנה.

חזרנו ביום רביעי בלילה ממסע הכש' לזנות של הפועל תל-אביב. כנראה שהיה גם כשלוף בכסף, מפני שאת כל הדרך מאנגליה לאיטליה עשינו ברכבות, ורק כאיטליה עלינו על אוירון. אין רכבת בין רומא לתל-אביב. לי המסע הזה הועיל מ' בחינה אחת: הורדתי אולי ששה קילו. במקום 83, אני שוקל עכשיו 77. שיחקנו כמעט כל יומיים ובין משחק למשחק התי' אמנו. חוץ מזה רוינו גם בגלל ההפסדים. למחרת בואנו כבר היינו צריכים לצאת למחנה האימון במלון תדמור. באתי בזמן למשרדי ההתאחדות, פגשתי את המאמן יאזובניצ'ק והודעתי לו שבגלל אשתי העומדת ללדת כל רגע אני צריך להיות כל ערב בבית. קבענו שאני אבוא ישר למלון תד' מור. כשבאתי לשם אחרי שעתיים, התברר לי שהמאמן לא קיים את הפגישה, הוא התרגז שחלק מהשחקנים לא בא בזמן, עזב את הכל והסתלק. אני חושב שאילו היה

דכאון. אופף את שחקני הנבחרת הישראלית, אחרי השער הראשון שהבקיעו הצרפתים. מורדוכוביץ מוציא את הכדור מהרשת, בעוד מתניה ורבינוביץ' הולכים חפזי ראש. שני החלוצים הצרפתים שהבקיעו את השער משמאל, מתחבקים בשמחת נצחון.

מקור
טיפוסים מזכרים

גן נעור (מאת בנימין תמוז, הוצאת שוקן, 129 עמודים) הוא קובץ סיפורים על חמישה גברים ואשה — שלושה בני בליעל, בזבזן, ושיכורה. כולם ישראלים — וכולם טיפוסים מיוחדים במינם.

אלי (נפש הפצה) הינו פקיד השקוע ב־חובות עד למעלה מאוזניו, בגלל אהבתו היתירה לחפצים יפים ולהרחבת הרצת חבריו מפתים אותו להילחם אליהם למסע על פני אירופה. הוא דוחה תחילה את ההצעות, אך נכנע בראותו בשבועון אמרר קאי מצוייר מכשיר משוכלל של חיי פיד־ליטי, ובהיחודע לו כי ניתן להשיג מכשיר זה אך ורק באירופה.

אשתו של אלי, ליוי, מניחה לו לנסוע. הסיבה: היא סבורה שהנסיעה תרחיב את דעתו במידה מספקת כדי לאפשר לו לכתוב יצירות מקוריות.

שולה (אמו של דודיק), גרושה יפת תואר העסקת בציור, אוהבת גברים וקוניאק. אין היא מתנזרת משני אלה אפילו ביום גישואיו של בנה, הלומד באוניברסיטה הירושלמית. בעלותה לירושלים היא נתקלת במכר התיק, שהפך למרצה באוניברסיטה, מבלה את הי יום בחברתו, משתכרת. התוצאה: בשעה שהבן ניצב מתחת לחופה, נמצאת האם במיטתו של צייר צעיר, אחד מחבריו הי טובים ביותר של הבן.

בצל האב. עורך־דין שלמה גולדן (בגדה), הינו אדם בעל הופעה קשוחה. במשרדו משתעשע הוא בשיסוי עוזריו זה בזה, ואילו בביתו עוסק הוא בקריאת שיריים וכתובתם. גולדן מלא תסביכים כרימון, סוגד לזכר אביו, אשר תמונתו תלויה על קיר חדר־העבודה שלו.

המצב משתנה במקצת כאשר סוגש גולדן בהלנה ואן אמדן, העומדת להתגרש מבעלה. תסביך הנחיתות שלו אינו מאפשר לו ל־האמין כי הלנה תאהב אותו בזכות עצמו. על כן נוקט הוא בתכסיס גאוני: הוא משיג את גירושה, אך מפסיד במתכוון במשפט על זכותה למחצית רכושו של בעלה. כחנתו היא להשאיר את הלנה במצב של חוסר־תודאות, לאלץ אותה להשען עליו ולהינשא לו.

אולם כאן מתרחש משהו בלתי־צפוי. הלנה מפענחת את שיריו של גולדן, מגלה את המזימות המשתקפות מתוכם. התוצאה: עורך־הדין נשאר קרח מכל הצדדים.

שני בני הבליעל הנותרים הם מיכאל (תינוק שטנבה) ונחציה (איש רבוב). מיכאל הינו שחקן צעיר, גדוש שאיסות, הורד ל־אירופה ברדפו אחרי הכסף, מתנכר לישראל מבלי למשוך ידיו מן ההופעות למען הי מגבית. לזמן מה חוזר הוא למוטב, מתקבל לאולפנו של האמן הצרפתי זוליאן דלארו. אתר תוקף אותו בולמוס הכסף והפרסומת שנית — הפעם לנצח.

נחציה אינו, בעצם, בן בליעל. אין הוא אלא ברנש אומלל, המנסה לכפר בעורף גמישות על חוסר שרירים מפתחים ועל מכורתו הגלותית. נחציה נתקל במורה מופת לא לגידו, המנסה להוכיח לו כי "גידו היא אמנות ולא הרמת משקלות בקרקס. גידו היא דרך חיים, אמנות לכל תחור מיה..."

הצעיר אכול רגשי־נחיתות משתכנע, מס־עיל תכסיסי גידו מוסריים נגד המורה עצמו, גונב את שיריו ויצירותיו המדעיות, פותח מכוני אמון משלו מתפרנס ומתעשר. הטיפוס המזור והאהוד ביותר המסתתר בין דפי ספרו של תמוז הוא דורי (גן נעור), הנער אשר סירב להרוג שבוללים — ונאלץ להרוג מי אדם. אומר דורי בשכבו עם חווה, סטודנטית לרפואה: "אני מסתובב בשטח ועושה שמות... רוצה כל דבר חי... יורה אפילו בתרנגולות... מגיבה החיה למחרת היום, באוזני הסטיכיאטור שלה: "תגיד, דוקטור, זה לא מזכיר לך את האגדה על ההלך שבכל מקום שהוא דורך צומחים פרחים ונשמעת שירת צפורים, אבל הוא עצמו הולך והילך ועצוב לו, והוא לא יודע מה הוא זורע מאחוריו, ותמיד לבו כבד עליו?"

פסל־משרר־עונואי־סופר תמוז חצב את דמויות סיפוריו מקרקע המציאות. עד כה הספיקו הקוראים לזהות בהם מספר עתור נאים, מו־ל גודע, אחד משחקני הקאמרי לשעבר, ואפילו את שי אופיר. אמר הי שבוע אחד מיושבי כסית: "כל אחד יכול למצוא בספר זה את כל אחד... כמעט כמו בתניך".

גורדון לבינטון אילון

עונת
הגשמים
הגינה...
נעל נעליים עם סוליות
סוליאנותו
כנתי חזיר למים
חזק א 3

גיורא גודיק מציג:

אימה
סומאק

ב"חיכל התרבות"

בת ל־א בוי ב,

3 ימים בלבד

22-24 באוקטובר

פרטים כמודעות

פקידים!

תלמידים!

סטודנטים!

הרשמו עוד היום כאלון גרבי לקורס הדורחודשי (2 X בשבוע) ל־

קצרנות

עברית ו/או אנגלית

כת"א: אצל ח. בריקמא, גורדון 5.

בחיפה: בייס, במעלה, החלוק 13.

הצלחה מובטחת!

מצלמה טובה יותר

משמעותה אפסריות צילום מרובות יותר, תמונות טובות יותר והנאה גדולה יותר. החלף את מצלמתך ש־מילאה את תפקידה, לימוד תורת הצילום, במצלמה שתאפשר לך הי דמנויות לצילום מרובות יותר ואתה תוכל להנציח יותר מהחי משסתך וחיך אתה. ברנר קונה מצלמות במחירים טובים.

פוטו-ברנר

חיפה, רחוב החלוק 31

אחותי אכתקוסי

איפה, אם לא אצל צנחנים הייתם מוצאים קנאות כזו לשמה הטוב של חיידתם, ויחד עם זה חומר קריאה משעשע כל כך? מכתב נוסף שקיבלתי מאחד צנחן, הפעם י. גולני, על הנושא האקסואלי סמרטוטים ארגמניים:

„אודה לך, רותי, באם תפרסמי מכתב תשובה זה לצנחן ח.ב. שהשמיץ את איציק הצנחן:

„למהות הויכוח בין הצנחנים למוצנחים — ח.ב. וחבריו — הרי: הארמן פירושו — נחלאי שמת להיות צנחן. אותו גברבר ח.ב. שהיפה את הויכוח לפסים של ביטויים כגון „קטן ומושגן“ וקזאנובה, וסיפר אגדה כה יפה על הבנות „הנטרות בטור אחרי איציק, מזכיר לי את המעשה בגנב שרץ ברחוב וצעק „גנב! גנב!“ כדי שלא יחשדו בו.

ח.ב. קפצן יקר! כל הפוסל בחמומו פוסל. אין אנו משכילים כמוך, אבל אין אנו מתקשטים בנוצות לא לנו, כמוך. המת קשט בכנפיים וזממתה אדומה. מעתה ואילך נהג לפי הכלל הבא:

„Si taces philosophus manes.“

ואם אתה כה משכיל, בוודאי שידוע אתה לטינית. ולטיכום: ואי להאי סמרטוטא ארגי מנא דמלי ארטא.

אני, כמוכן, מחכה בקוצר רוח להמשך.

★ ★ ★

היא אוהבת רעים

אני מוכנה להישבע (1045/76) בת ה-16 מעריצה מצד את ארתה קיט. היא גם לא שונאת את עצמה, כפי שתראו להלן:

„... לא חוסר חברה או עיסוקים דח' פוני לכתוב אליך. אלא פשוט: נמאס לי תמיד לומר את המלה האחרונה בכל ויכוח. ומאוסה עלי אותה אחירת הכנעה והסתגרות כללית, האופפים את החברה כשמיביעה אני את דעתי בנושא כלשהו.

אין לך דבר חביב יותר על הבנות, מאשר לפסוק בעניינים שונים ולהראות יוזמה ומקוריות בשטחים בהם הנערים הם ה' רוכבים על הסוס. אך רותי, כשבאה יוזמה ופעלתנות זו — בעל כורחה — בצורה מוגזמת, הרי פשוט יוצאים מן הכלים.

טוב, איני רוצה ואיני מעוניינת להפוך מכתב זה לכעין השתפכות מלאכותית, אשר חושבתני גם לא תועיל ולא תעזור במאום.

„לכן רותי, חפצה אני בנער או חיל ש' יהיה מסוגל להסתגל לניגודים ולחילופים המהירים והחדים החלים באופיי מדי פעם. שיכול להחזיר לי שוב את ההרגשה שאכן ישנו אדם המביט ומשקיף עלי מלמעלה למטה.

בת 16 אני, ודרישות מיוחדות ביחס לתארם החיצוני של חברי לעט, אין לי. אך רותי, הנערצים עלי הם הטיפוסים הרעים! יצורים אשר כל רעיהם גמרו אומר כי אגואיסטים ויחיריים הם! בני אדם ההולכים לפי שרירות לבם ורצונם, ללא מורא דעת חבריהם והסובבים אותם. אני שיים המהיום ניגוד חריף לאלה בעלי הלב „הרחב“ וההתנהגות ההולמת כל מקום והופעה.

... אין כהנתי לאותם ברנשים היוש' ביים כשרגליהם על השולחן במחנה להציג לראחה את זלולום רבוים העמוק לנימוסי החברה! לא בכאלה חפצתי! אלא, וכאן מתקשה אני להסביר...“

★ ★ ★

היו שני חברים

יאיר טדה ומיכאל פריד, ה.צ. 1079, צה"ל, אינם מבינים מדוע צריכים הם להישאר אלמונים במדורי. הם רוצים להר' פיע בשמם המלא וכחובתם. בבקשה. הם מספרים שהינם שני חברים טובים,

קורה כאשר אחד הנערים איננו מופיע למפגש כפול.

★ ★ ★
„הזנות נודדים“, בפלורידה, היא הגזרה לרדתן של קיי.

★ ★ ★
בוויסקונסי, בהליכה משותפת לקולנוע, אסור לצחוק בסרטי מיקי־מאוז. הנתפס בצחוק חייב לעזוב את כסאו, לח' זור אליו רק כאשר מתחיל הסרט העיקרי.

★ ★ ★
נשיקה, מוגדרת בצפון קרוליינה כ„מלחמה בקטריולוגית“.

★ ★ ★
בנירג'רסי, מיעצות הנערות זו לזו לקלוף בצל לפני כל פגישה. זה משווה להן עיניים נוצצות.

★ ★ ★
מסיבות „טיפות לימוז“ נע' רכות עלידי נערות אמרילג, סטסאט, המתכוננות ללמוד בקולג'. במסיבות אלה מחליפות הן דעות כיצד לשפר את מראיהן.

חוץ מזה, מבטיחים הם, הרי שהם מן החברה הטובים. וכיוון שאין הם קונים חתול בשק, שלחנה להם מכתבים אם בר' צונכן להתכתב אתם והנכן תלאיביכות.

★ ★ ★
שלוש בדיחות פסיכולוגיות ששמעתי לאחרונה, והמכוונות לאלה הטוענים שהם מתעניינים בפסיכולוגיה ואשר מלים כאלה, תסביך־אדיפוס, פסיכואורוטי, אינטרוברטי ואכסטרוברטי, תסביך נחיתות ושיגעון גד' לות יוצאות מפייהם כדברים מובנים מאליהם: התבדל בין הטיפוס הפסיכי והטיפוס הנברוטי —

הפסיכי אומר: „שתיים ועוד שתיים הן חמש“.

הנברוטי לעומת זאת, טוען: „שתיים ועוד שתיים הן ארבע. אולם אינני יכול לסבול זאת“.

★ השנייה היא אודות אדם הנמצא ב'

מי מכיר? מי יודע?

מאוסף נהדר זה של חתיכות, שניצלו את ההזדמנות המיוחדת במינה של קונצרט הגאלא בהיכל התרבות כדי להתאסף — מכירה אני רק שתיים. מי מכיר את השאר, ולמה?

טיפול פסיכואנאליטי, השולח לפסיכואנא' ליטקין שלו מכתב מחוץ־לאוזן:

„מבלה נפלא. למה?“

★ או אותה אשת־חברה, הנכנסת בבהלה אל דירת חברתה: „מותג בחייך, הלוי לי חלוס. אני בדרך לפסיכיאטר שלי ולא חלמתי דבר“.

★ ★ ★

המופצצים מופוצצים

צנחנים מתברברים, מילא. זה כבר בי אופנה. אבל אל תחשבו שאנשי החילות ה' אחריים הם מוכי תסביך־נחיתות בשביל זה. הנה, למשל, שני בוגרי גימנסיה (1045/81), הנמצאים רחוק מביתם מפני שכך קבע צו' הגיוס וצו־השעה (אפשר לחשוב שיש להם בריחה).

ומה הם רוצים? ניחשתם. „זוג בנות תלאיביכות — הכרחי תל' אביניות — שתהינה במלוא מובן המילה חתיכות, המבינות בכל... ורצוי שבנות אלה תזענה עם מי הן הולכות להתכתב. ובכן — אנחנו נמצאים כיום בחיל הנשגב ביותר בצה"ל: חיל התותחנים!“

לא זו בלבד, אלא שמסתבר כי המומחים לפיצוצים, מופוצצים בזכות עצמם הם. כך: „מנסינותינו הקודמים לא נאמר שאנחנו נמנים בין המכווערים ביותר, ואפילו להר' פת. אנחנו נחשבים בעיני הבנות דוקא לחתיכים“.

והם מאחלים גם שנה טובה. תודה; גם לכם.

מה ללבוש. השם בא מן העובדה שאפילו ביקורת ידיונית קשה לתתם לבליעה.

★ ★ ★

תלאיכיו סדוני, בשבידה

מכתבה של (1045/79) הוא מסוג המכ' תבים שאני אוהבת לשנוא. היא לא האמינה שיבוא יום ותצטרך לכתוב אלי. היא רוצה להתכתב עם בחור בן 21, תלאיכיו וסלוגי, בעל השכלה תיכונית והופעה נאה. היא תלמידת שמינית האוהבת ספורט וצויר, ושערה שחור ועיניה ירוקות.

רואים בעליל שהמכתב, אשר נכתב על דף תלוש של מחברת, נכתב בחיפזון רב. כי אחרת כיצד אפשר להסביר את העובדה שהשמיטה לכתוב שכולם אימרים שהיא נחמדה?

★ ★ ★

אל תתעסקי ליד השער כי האהבה עיוורת אך אצל השכנים זה אחרת.

★ ★ ★

חברה טובים וחנות בשק

דוקא הלך ל(1045/80) קלף משוגע עד עכשיו. הם פשוט נוכחו שמרוב בנות אין רואים את היעד. זה פשוט לא היה זה. שניהם בוגרי תיכון וצבא, המקחים להיות עוד סטודנטים; גבוהי קומה, אשר הספורט האהוב עליהם ביותר הוא טיולים בארץ.

כפי שרק רעים לקרב מסוגלים להיות. שניהם חיילים, יוצאי חיפה, המתכוננים להמשיך את חייהם באחד המשקים. יאיר חובב ביאולוגיה, ומיכאל פסיכולוגיה. דבר שאינו מפריע לחברותם, מבטיחים הם. גם העובדה ששניהם שייכים לשתי תנועות נוער נפרדות, אין בה כדי להזיק להם.

הם רוצים להתכתב עם שתי חברות חיפאיות בנות 16'17, ומבקשים שתשלחנה תמונות. הם מבטיחים ששניהם חתיכים. יאיר, אומר מיכאל, הוא קצת יותר דוך זואן, אולם גם מיכאל אינו נשאר בעורף. למען הסדר: מספרם (1045/77).

★ ★ ★

אלה שפרצופן נמאס עליהן: אתן יכיר לות, לשם גיוון, לצבוע את גבות עיניכן בירוק. כך, למשל, עושה אימה סומאק, ואם להאמין לדבריה, זוהי הטיבה מדוע היא נראית אכזונית כל כך.

★ ★ ★

לפני כעשרה ימים, כתוב (1045/78), „פגשתי באוטובוס מס. 63 נערה שאת מראה אינני יכול לשכוח. אולי תוכל לזהות את עצמה לפי השיר שאני שולח בזה“.

אני מביאה רק חלק מן השיר, אחרת לא היה מקום לשאר החברה.

היא היתה / נערה / שכאילו ירדה / זה עתה / מעל דף אלמוני / של ספור ילדותי / אגדה.

היא היתה / נסיכה / ככת עשר ושש / אביבים / במשוער / ויפה / עד חשש בגידה באלוהים.

לה היתה / צמה / שגלשה על גבה / כנהר / שמימי שוחקים / בתמימות / וברסט נמרה.

משתקף מעיניה / יגון / כה רב !! / עד כי דם ב'תמותה / יוקפא / למראה המבט / של עין לא עין / תועה.

★ ★ ★

לבני הנעורים האמריקאים שגעונות ומני הגים המעוררים תמיחה והרמת גבות אצל כל אלה שאינם מבינים זאת. ישנן נערות, למשל, המדביקות על הצאינותיהן הפעמוניות את סיסמות בית־הספר, או שם קבוצת ה' כדורגל של חבריהן. אחרות מתהלכות עם טלפון מזהב על חזן, עליו רשום מספר הטלפון הפרטי שלהן, לכל מאן דבעי. כשתראה נערה מחזיקה בידה שברי תקליט, תסיק מכך שזה עתה „גמרה“ עם החבר הקבוע שלה, שברה את התקליט האהוב על שניהם.

כמה מנהגים השונים בכל מדינה או עיר:

★ **בפילדלפיה**, משהלכות תלמידות תיכון בגורי כותנה שחורות וארוכות, כדי לשנות לעצמן, סתם כך, מראה של לפני מלחמת העולם הראשונה.

★ **המונה או"מ**, בוויסקונסי, פירושו: חברות בין נער לענדה בשלב של דיבורים בלבד, לא מעשים.

★ **מסיבות נימנום** נערכות בפנימיות לנערות, בקולג'ים במרילנד. למסיבות אלה מופיעות התלמידות לחדר ההתעמלות עם תקליטים, שמיכות וממתקים, מנמנות, שומעות מוסיקה, מתעוררות ומפספסות, ושוב מנמנות עד אור הבוקר.

★ **באילינוי**, קיים טירוף לאיסוף עצי מות למרק. הנערות צובעות אותן לצבעים שונים, משתמשות בהן כמשקולות נייר.

★ **„שיעור מיקי־מאוז“** — פירו' שו, במערב, שיעור קל ביותר.

★ **נערי טכסאס**, נוהגים להבהיל את חברותיהם החדשות, בבואם למפגש ראשון בערב, כשגרב ניילון על פניהם — דבר המשווה להם מראה מפלצתי.

★ **אם את נודרת** שני עגילים על אוזן אחת במיין — סימן הוא שחזלת ללכת בקביעות עם חברך.

★ **„סנדוויץ“**, באינדיאנה, מתאר מה

מוזמנים משתתפים. פרס 10 ל"י יינתן מדי שבוע לאחד המשתתפים בעמוד זה. הזוכה השבוע הוא דוד דגן מטבריה, המתבקש להמציא את כתובתו.

תיאוקרטיה

גולדשטיין היה פקיד נורא חשוב. אף פעם לא ידעו שאר העובדים במשרד מה תפקידו בדיוק — אבל כולם ידעו שזה נורא חשוב. גם הוא לא דיבר עליו. הוא שתה תה ושחק. שתה תה ושחק. יום אחד התברר שהוא נוסע לצ'ילון. בודאי שליחות בחגיגות, אמרו כל התברה, או לפחות חתימת ברית ידידות וחווה אי-התקפה עם צ'ילון. לבסוף לא התאפקו, ושאלו את המנהל הכללי מהי מטרת הנסיעה. "החלטנו על מיבצע חיסכון", הסביר המנהל הכללי. "מצאנו שהיה זול יותר לשלוח את גולדשטיין לצ'ילון, מאשר להביא משם תה עבורו."

ההבדל בין ישראל לבין הרוסים...
... ישראל איננה מפוגלת להעיק פהר, והם כבר העיפו יר.ח.

★ ★ ★
השפעת האסיאתית הגיעה גם לישראל...

... סוף-סוף הזדהות עם עמי אסיה.

★ ★ ★

שוטרים חיפשו השבוע בים תל-אביב כספת שדודה...

... על תוכנה קשה יהיה לומר כי לכסף אין ריח.

★ ★ ★

מה אמרו עסקני מפאי בבאר-שבע, כאשר התנגדו להתערבותו של ביגיי בסיכסוך טוביהו-בן-ישראל...

... מוחל טוביהו.

ספר אסבתא!

מעמד חגיגי

באווירה של התרוממות-רוח וגאווה לאומית התקיימה אמש בירושלים פתיחת בית-המיקודש השלישי על-שם חזאן סומריין לב-קוביץ, הנדבן הידוע מסאופאר-לו, בראזיל. היה זה המאורע החברתי המרכזי של העונה.

המונים צבאו על שטחי הבנין המודרני המפואר, הדומה בצורתו לנעל הפוכה, ושהיה מקושט בדגלי בראזיל וישראל. הרבבות שידם לא השיגה לרכוש כרטיס (750 ל"י או 1000 קרוזיירוס הכרטיס) עמדו בחוץ, והסתכלו בלב נרגש בשמלות-הערב של הנשים, שהפכו את המאורע ההיסטורי לתצוגת-אופנה נהדרת. לפי השמועה, נסעו בחודשים ה"אחרונים לפחות 450 נשים יש-ראליות לפאריס ולמילאנו כדי להזמין שם שמלות מיוחדות ההולמות את גודל המעמד.

"שמונים דורות חיכינו לרגע היסטורי זה!" פתח את דבריו הכהן הגדול, מר' הונתו הכהן בן-חור (הורוביץ), שלבש בגדי פאר תרומת הקהילה היהודית מפאריס, שתוכנו במיוחד על-ידי כריסטיאן דיוו לפי דוגמות עתיקות. אחרי כמה משפטים המשיך הכהן הגדול את נאומו בפור-סוגיות, אותה למד במיוחד לקראת המאורע. בתום דבריו ביקש את תזמורת-הלויים של היכל-הקודש (המיוצגת באמריקה על-ידי קרו נורמן למוסדות-תרבות) לנגן את ההמנון הברזילאי. אחריו נוגנה גם התקווה. כשהגיע הטקס לשיאו, ניגש הכהן הגדול להקריב את הקרבן הראשון — 500 קופסות בשר-שימורים בראזילי, תרומת הנדבן.

סילון מקורי חדש... לחייל

- אימונים — השעות היפות מתחת לעץ עם המדריך.
- ברירע — המפקד: או שאתם רצים או שאתם רצים.
- גברור — גברג לא כל כך ברור.
- דרגנדרג — בסך הכל טר"ש, והאף חורש בעננים.
- השכלכה — שואפת אל האפס אצל הטבח.
- ותיקווה — הותיק שכולו תקוות השחרור.
- זחילילה — אותו דבר כמו ביוס, רק בשקט.
- חילדון — ספק חייל ספק ילד.
- כלבבר — הפקיד הפלוגתי, הטוען שהוא חי חיי כלב.
- לאימפיקניק — זה המאחר תמיד למסדר.
- משקורת — סיכומי הכספי של החודש.
- נמוזר — היד הנמויה.
- נבזבל — היריב שלי.
- סמ"ר קאקי' — סמ"ר החושב על רס"ל ועושה צרות.
- עריקבע — החייל העושה את הצבא בשלבים.
- פרמיזט — שפטריות על רגליו ובכל זאת צועד.
- צנערה — חתיכה שלא הייתי שם עליה עין.
- צבאיש — איש צבא הקבע.
- קמציץ — קצין זוסר.
- קרביטוראי — להבדיל מרביטוראי גיובניק.
- קלקולנוע — בשילינג, בחדר האוכל, כל מוצאי-שבת.
- רם-פחת — הנגע בדמות הרס"פ; גם אשתו של הרס"פ.
- ריצועה — הרצועה שהותרה פעם.
- תבשילשול — מעשה ידיו להתבער של הטבח.
- תרגילגול — על קוצים.
- תרגילילה — על יבש.
- תגמולילה — על רטוב.

דייד דגן, טבריה

לחיילת

- מיום — רכישתו היא חלומם המשותף של ביגיי וכל נערה בצה"ל.
- אימוץ הפרט — איך להערים על בחור בלונדי על-ידי שימוש בהתגנבות, הסוואה וכו' — עד כדי זחילה.

ולאזרח

- בננה — מה שדנילה לא אוהב.
- גזבר — שלי שלי ושלך שלי.
- יוגי — תורת השלטון על ראש אחד.
- כימיה — $A + BF(oh)CaC_2 + 2H^2N - 2NH_3$. הבנתם? גם אני לא.
- מזכירה — אשתך מזכירה לך כל הזמן שיש לך כזאת במשרד.
- צלחת — קליע בליהי לשימוש ביתי.
- תלמיד — שפן נסיונות של המורה.
- תלמדה — שפן נסיונות של תלמיד.

אורי שיקה, חיפה

כזבים לילקוט

גיוב טוב

כשאיציק שיכור כלוט, הוא לא מכיר אף אחד. אפילו ימצא את מאריין לין מונרו שוכבת על הספה הועד למען החיילי, יחשוב שזו מזל מן השק"ם. פעם היה שיכור כמו שני לוסים, כשבא לקראתו מוטקה המגיד, איציק עלה עליו בהיסח הדעת, דחף אותו הצידה והמשיך בדרך.

"הי, אתה שם!" צעק מוטקה בקול של ג.ט.
הסתובב איציק ושאל: "מה יש?"
"אתה לא מכיר אותי?" שאג מוטקה בקול שיכול היה להתחרות ב-25 פאונדר.
"שום מושג," השיב איציק.
"אתה עוד תכיר אותי!" הרעים מוטקה כמו הרביצרי. "אני המגיד!"
"באמת?" השיב איציק. "שמע, זה גיוב טוב. תחזיק בוזה!"
משה דרורי, צה"ל

★ ★ ★

אין כמוך - בן-ציון סמוכה

החברה מהדרה היו נוסעים כל ערב לכסית כדי לתפוס חתיכות. אבל לגיובי אף פעם לא הלך להתלבש על איזה חתיכה. אף אחת לא היתה שמה לב אליו. פעם החליט גיובי לסדר את החברה. הוא בא לכסית לפני כולם, התישב שם כשעוד היה אור בחוץ, ותיכף הוא הריגיש שזה מתחיל ללכת.

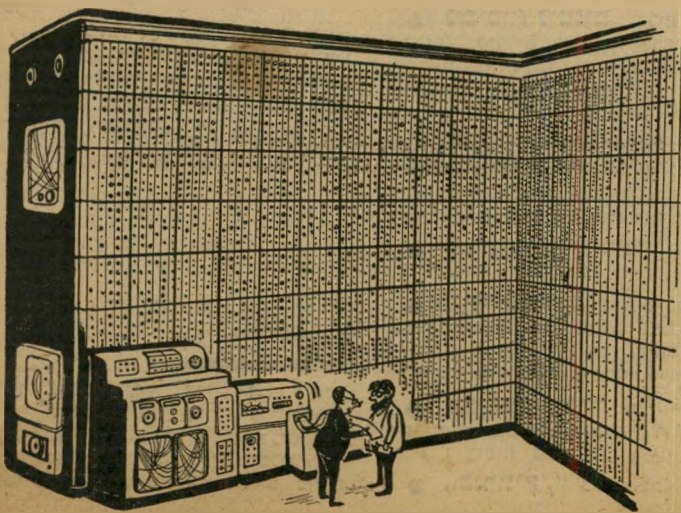
לא עברו עשר דקות ושתי ילדות התלבשו עליו. גיובי היה כל כך מאושר שהוא לא ידע מה לעשות. אבל זה שהוא צריך לברוח לפני שהחברה יבואו ויקלקלו לו את הכל — לזה עוד היה לו שכל. הוא שילב את זרועותיו ברצועות שתי הילדות, והתחיל ללכת איתן. הוא לא הספיק ללכת עשרה צעדים, כשפתאום נעצר לידו הגיפ של דני זיידל. מתוך הגיפ צעק מישהו לעברו של גיובי: "סמוכה, תביא לי בבקשה את המפתח השחור שאתה סוחב תמיד!" אומרים שעד היום שתי הילדות ההן מפחדות לעבור ברחוב דיונגוף. נתמן רובין, תל-אביב

חמשיריים

הוא אהב בתורה שמה נעמה ואמר: "בואי, ניסע להבאנה!"
היא נסעה עם אחר שהציע מהר:
"הן היום, רק כבודה,
היא גאנה."
דן מרגלית, תל-אביב
★ ★ ★
שחקנית-לשעבר בשם מירה התחתנה עם עשיר, יצרן בירה. מיהרה להסביר:
"אמנם טוב המלך ליר,
אך פי כמה טובה המלכה לירה."
אוריאל אהרונג, נתניה

טעות לעולם צודקת

חשוד ברצח קולנוע "צפון" (ידיעות אחרונות) מרדכי דן, תל-אביב הכדור פילח את לב הבנין מהקומה הראשונה עד למרתף.
והמותר יתחלק בין הסיעות הקטנות האחרות. (למרחב)
אורי שיקה, חיפה
ומותר האדמה מן הבהמה אין.
איגוד בעלי-עסקים בצרפת מחויק נציגים, המשתדלים להשיג רשיון ל-הקמת קאזינו למשחקי מזל בתל-אביב. (ידיעות אחרונות)
חנה גור, חדרה
אבי אבות הטומאה.
אני קונה תקליטים ארוכייגן. (מע' ריב)
מרדכי דן, תל-אביב כמו הפסטוראלה של בטובגן, וי שדות שבעמק של לברי.

המוז האלקטרוני אמר שהתשובה היא 2.